

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

ČESKÁ REPUBLIKA POMÁHÁ

Zahraniční rozvojová spolupráce
České republiky v roce 2010

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Obsah

3	Hlavní principy zahraniční rozvojové spolupráce České republiky
5	Důležité legislativní a koncepční změny v roce 2010
11	Organizační uspořádání rozvojové spolupráce České republiky
15	Zaměření spolupráce České republiky v roce 2010
19	Dvoustranná rozvojová pomoc České republiky v roce 2010
21	Dvoustranná rozvojová pomoc dle zeměpisného zaměření
22	Prioritní země s programem spolupráce
30	Projektové země
35	Další rozvojové země
39	Dvoustranná rozvojová pomoc dle sektorů
50	Dvoustranná rozvojová spolupráce dle modalit pomoci
55	Mnohostranná zahraniční rozvojová spolupráce České republiky v roce 2010
57	Zapojení do rozvojových aktivit v rámci Organizace spojených národů
60	Zapojení do rozvojových aktivit v rámci Evropské unie
62	Zapojení do rozvojových aktivit v rámci OECD
62	Mezinárodní finanční instituce
63	Další mezinárodní organizace
65	Transparentnost zahraniční rozvojové spolupráce České republiky
67	Přílohy

Úvod

Většina současných globálních problémů souvisí s chudobou, která postihuje zejména rozvojový svět. Vyspělé země - včetně České republiky - se snaží přispívat k tomu, aby se rozdíly mezi bohatými a chudými zeměmi dále neprohlubovaly. Hledají cesty, jak pomoci rozvíjejícím se zemím dosáhnout udržitelného hospodářského růstu a současně zachovat sociální spravedlnost, jak propojit svobodu s bezpečností a ekonomický rozvoj s ochranou životního prostředí. Stěžejní mezinárodní událostí uplynulého roku byl zářijový Summit OSN k rozvojovým cílům tisíciletí v New Yorku, který zhodnotil pokrok při jejich plnění a potvrdil odhodlání rozvinutých zemí napomáhat těm chudším v jejich rozvoji.

Česká republika není v oblasti rozvojové spolupráce zcela nezkušeným nováčkem. Od roku 1995, kdy byl program rozvojové spolupráce obnoven, ušla dlouhý kus cesty. Máme lepší představu o tom, jaké zkušenosti a dovednosti můžeme nabídnout, ve kterých zemích je naše pomoc dobře a efektivně přijímána, kde jsou naše silnější a kde slabší místa.

V roce 2010 došlo k dalšímu zefektivnění rozvojové spolupráce České republiky. Po několika letech náročné přípravy a vyjednávání vstoupil v červenci v platnost Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí. V květnu schválila vláda Koncepti zahraniční rozvojové spolupráce na období 2010-2017, která nahradila strategický dokument z roku 2002. Na základě nové strategie bude česká rozvojová spolupráce ve střednědobém horizontu

převážně soustředěna do 5 programových zemí - Afghánistánu, Bosny a Hercegoviny, Etiopie, Moldavska a Mongolska. Následně byly sestaveny střednědobé programy spolupráce s těmito partnerskými zeměmi, které konkretizují české rozvojové aktivity v uvedeném období.

Zásadní změny v oblasti rozvojové spolupráce nečiní Česká republika izolovaně, ale v dialogu s dalšími dárci - bilaterálními i multilaterálními. Diskutujeme s nimi v rámci EU, kde jsme se mimo jiné aktivně zapojili do širokého konzultačního procesu k Zeleným knihám k budoucnosti rozvojové spolupráci, i na půdě OSN či OECD. Intenzivní kontakty s ostatními dárci udržujeme rovněž přímo v jednotlivých partnerských zemích, kde se snažíme o to, aby se naše aktivity doplňovaly a nikoli překrývaly.

Průběžnému zvyšování efektivnosti rozvojové spolupráce výrazně napomáhá důkladné posouzení dopadů rozvojových aktivit. Významným počinem roku 2010 bylo zahájení nezávislých evaluací českých rozvojových projektů dle standardní metodiky, zpočátku ve spolupráci s Regionálním centrem UNDP v Bratislavě.

Rozvojová spolupráce musí být založena na partnerství a transparentnosti, jinak není dlouhodobě udržitelná. Česká republika se snaží o naplňování těchto principů na různých úrovních - ve vztahu k přijímajícím i ostatním dárcovským zemím, ale i ve vztahu k domácím aktérům - nevládním organizacím, Parlamentu a v neposlední řadě i veřejnosti.

Hlavní principy zahraniční rozvojové spolupráce České republiky

Česká republika v roce 2010 přispěla zahraniční rozvojovou spoluprací k odstraňování chudoby a ke zlepšování života obyvatel rozvojových a transformujících se zemí, a to při využití svých specifických zkušeností a v souladu se svými zájmy. Zahraniční rozvojová spolupráce je plnohodnotnou součástí zahraniční politiky České republiky a přispívá k naplňování jejích cílů.

Česká republika touto cestou již od roku 1995 projevuje solidaritu s lidmi v málo rozvinutých zemích a cítí svůj díl odpovědnosti za řešení globálních problémů, které do značné míry souvisejí s chudobou. Výchozím bodem české rozvojové politiky jsou Rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals - MDGs). Klíčový stimul pro rozvoj představují demokratické formy vládnutí, udržitelný ekonomický růst, zapojování rozvojových zemí do mezinárodního obchodu, sociální rozvoj a péče o životní prostředí.

■ Írán: Škola pro uprchlíky z Afghánistánu

Poskytováním rozvojové pomoci přispívá Česká republika k zajištění bezpečnosti a stability na globální úrovni i k předcházení konfliktů na regionální a místní úrovni, k omezení nežádoucí migrace, bezpečnosti v oblasti životního prostředí, k podpoře demokracie, dodržování lidských práv a základních svobod a k posilování právního státu.

Základní principy české rozvojové spolupráce vycházejí z Evropského konsenzu o rozvoji (2005), Pařížské deklarace o efektivnosti pomoci (2005) a Akční agendy z Akkry (2008):

- Česká rozvojová spolupráce je založena na **partnerství s přijímajícími zeměmi**, je vedena poptávkou partnerských zemí a jejich potřebami. Česká republika akcentuje

zapojení místních obyvatel (vlád, volených zástupců, organizací občanské společnosti) ve všech fázích projektového cyklu, aby došlo k posílení vlastnictví, a tedy i k efektivnosti spolupráce.

- Česká republika podporuje **posilování systémů a zvyšování kapacit partnerských zemí**. Cílem je jejich aktivnější role při formulování a realizaci vlastních rozvojových politik.
- S principem partnerství souvisí rovněž **vzájemná odpovědnost**. Česká republika jako dárce i partnerské země mají odpovědnost za výsledky a dopady rozvojových programů vůči svým občanům a vůči sobě navzájem.

- Česká republika se zapojila do úsilí dárcovské komunity **koordinovat** svoji rozvojovou politiku a **harmonizovat** rozvojové aktivity teritoriálně i sektorově a podporuje implementaci Závěrů Rady EU o dělbě práce v rozvojové spolupráci EU¹.

- Česká rozvojová politika je **transparentní a otevřená veřejné diskusi**. Tato diskuse zahrnuje nestátní neziskové organizace, podnikatelskou sféru, akademickou obec a další složky občanské společnosti. Průběžná informovanost veřejnosti o záměrech, projektech a výsledcích rozvojové spolupráce napomáhá ke zvýšení všeobecné podpory rozvojové spolupráce.

¹ Závěry Rady EU z 14. června 2010 o dělbě práce v rozvojové spolupráci EU (Council Conclusions on Cross-Country Division of Labour).

Důležité legislativní a koncepční změny v roce 2010

V roce 2010 bylo úspěšně završeno několikaleté úsilí o vytvoření legislativního rámce pro oblast rozvojové spolupráce. Schválení **zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí**² se stalo významným mezníkem při zefektivňování systému české rozvojové spolupráce. Zákon vstoupil v platnost dne 1. července 2010 a je jasným signálem, že Česká republika má v úmyslu věnovat se rozvojové spolupráci a humanitární pomoci dlouhodobě a předvídatelně.

V květnu roku 2010 byla vládou schválena Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010 – 2017³, která nahradila dokument z roku 2002. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky přizvalo k účasti na přípravě nové Koncepce další aktéry rozvojové spolupráce, a to prostřednictvím pracovní skupiny v rámci Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci.

2 Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.

3 Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010 - 2017 (usnesení vlády č. 366 ze dne 24. května 2010).

Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí

- › jasně definuje rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc;
- › stanovuje pravomoci a působnosti orgánů státní správy;
- › právně zakotvuje Českou rozvojovou agenturu jako implementační organizaci české rozvojové spolupráce;
- › v oblasti humanitární pomoci rozděluje kompetence mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem vnitra České republiky a slaďuje ji s integrovaným záchranným systémem.

Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010 – 2017

- › bere v úvahu změny zahraničněpolitického a ekonomického kontextu, nové závazky České republiky v rámci Evropské unie a na dalších multilaterálních fórech;
- › reflektuje mezinárodní doporučení zaměřená na efektivnost, transparentnost a koherenci rozvojových aktivit;
- › aktualizuje základní cíle české rozvojové spolupráce i zásady jejího poskytování;
- › stanovuje nové teritoriální a sektorové priority.

Teritoriální priority

V souladu s mezinárodními doporučeními přistoupila Česká republika v rámci přípravy nové Koncepce pro období 2010 – 2017 ke snížení počtu programových zemí na pět: **Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko, Mongolsko**. Bilaterální zahraniční rozvojová spolupráce bude dále realizována rovněž v zemích projektových: **Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území, Srbsko**, a v zemích dříve programových, s nimiž bude pomoc pokračovat v jiném rozsahu a zaměření (Angola, Jemen, Vietnam, Zambie).

Jednotlivé země byly vybírány podle kritérií, která odrážejí vyvážený přístup mezi zahraniční rozvojovou spoluprací jako prostředkem k odstraňování chudoby a plnění dalších Rozvojových cílů tisíciletí, čehož příkladem je zastoupení málo rozvinutých zemí a afrického kontinentu, a mezi zahraniční rozvojovou spoluprací jako integrální součástí české zahraniční politiky. U každé země proto existují odlišné primární důvody pro rozvojovou spolupráci (odstraňování chudoby, transformace/demokratizace, integrace, stabilizace, bezpečnost). Výběr dále vzal v úvahu komparativní výhody

České republiky, dosavadní zkušenosti se schopností příjemce absorbovat poskytnutou pomoc a doporučení Výboru pro rozvojovou pomoc Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD/DAC). Podstatným rysem bylo i vhodné geografické rozložení prioritních zemí, proto kromě zemí tradičního prioritního zájmu České republiky v jejím blízkém sousedství je zastoupena i subsaharská Afrika a Asie. Z technického, koordinačního i kontrolního hlediska je významný aspekt přítomnosti rezidentního českého zastupitelského úřadu.

Programové země

- › Afghánistán
- › Bosna a Hercegovina
- › Etiopie
- › Moldavsko
- › Mongolsko

Projektové země

- › Gruzie
- › Kambodža
- › Kosovo
- › Palestinská autonomní území
- › Srbsko

Dosavadní prioritní země

- › Angola
- › Jemen
- › Vietnam
- › Zambie

Česká republika při stanovení teritoriálních priorit rovněž vycházela z Indexu lidského rozvoje (Human Development Index - HDI), který je mezinárodně uznávaným standardem pro měření sociální prosperity v hodnoceních Rozvojového programu OSN (UNDP).

Na podzim roku 2010 byly zahájeny přípravy programů spolupráce v novém programovém období se čtyřmi programovými zeměmi

– Bosnou a Hercegovinou, Etiopií, Moldavskem a Mongolskem.

Do nových programových dokumentů zahraniční rozvojové spolupráce České republiky byla promítnuta rozhodnutí o koncentrovanějším sektorovém zaměření i o zdůraznění několika průřezových principů v souladu s nově schválenou Konceptí.

Do konce roku 2010 se konaly ke čtyřem prioritním zemím kulaté stoly a byly

ustaveny mezirezortní pracovní skupiny. V Mongolsku, Moldavsku a Etiopii se také v průběhu podzimu 2010 uskutečnily programovací mise. Rovněž byla zahájena příprava programových dokumentů, které obsahují informaci o dosavadním působení České republiky v dané zemi a výčet prioritních sektorů, v nichž Česká republika hodlá nadále působit, včetně geografického zacílení.

Sektorové priority

Nově stanovené sektorové priority pro období let 2010 – 2017 berou v úvahu zkušenosti z předcházejícího období a vycházejí z komparativních výhod České republiky. Jednou z nich je zkušenost s procesem politické, ekonomické a společenské transformace.

Sektorové priority zároveň reflektují obecné priority mezinárodního společenství, dané zejména základním

■ Afghánistán: Jez Dehnew v provincii Lógar

Prioritní sektory

- › životní prostředí
- › zemědělství
- › sociální rozvoj (včetně vzdělávání, sociálních a zdravotnických služeb)
- › ekonomický rozvoj (včetně energetiky)
- › podpora demokracie, lidských práv a společenské transformace

dokumentem v této oblasti, a to Rozvojovými cíli tisíciletí (MDGs). V neposlední řadě zohledňují proces dělby práce s ostatními dárci. Projekty v rámci jednotlivých sektorů by měly mít co největší vzájemnou návaznost, aby byl zajištěn synergický multiplikační efekt.

Česká republika pro další období počínaje rokem 2010 identifikovala pět prioritních oblastí zahraniční

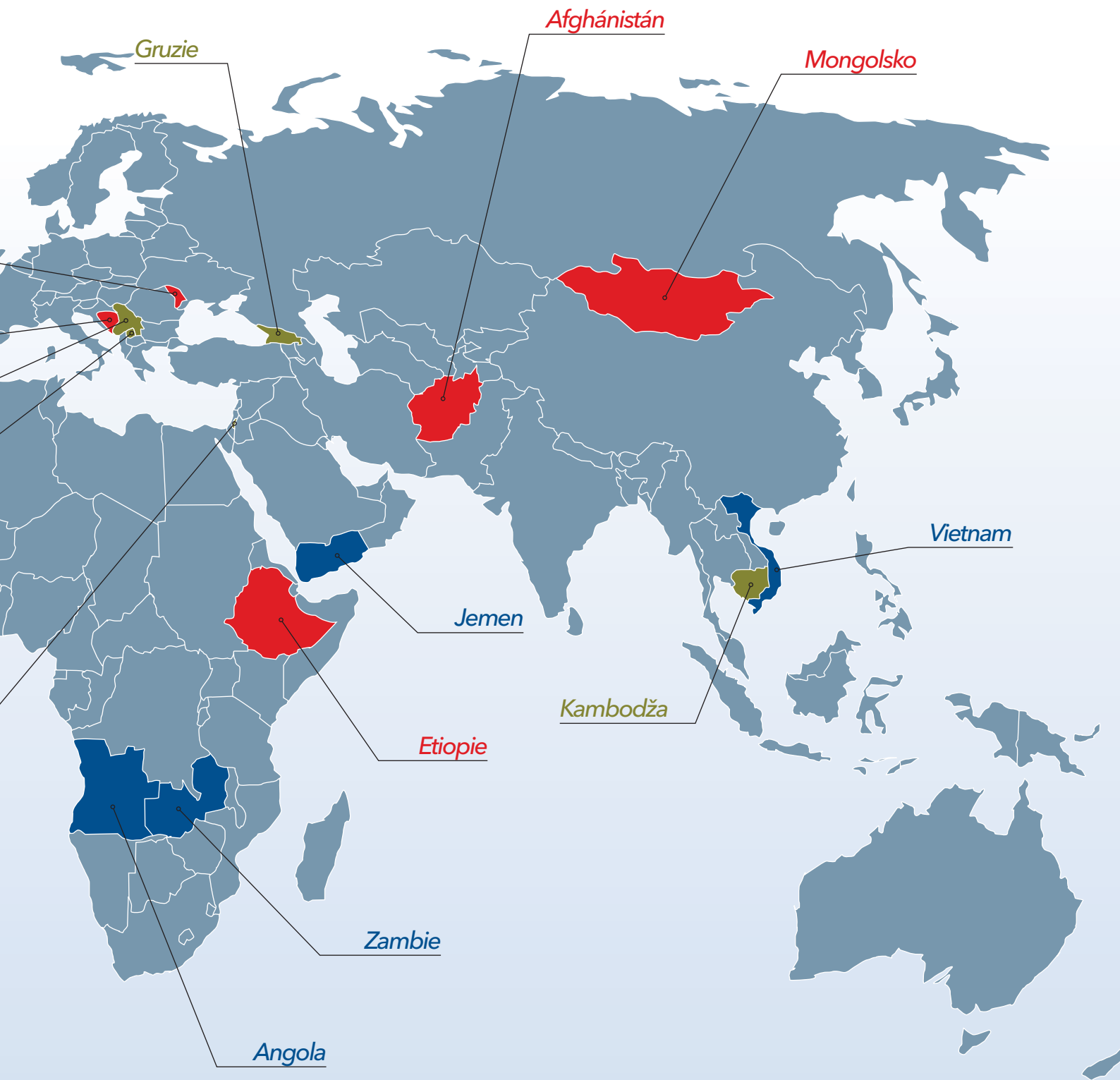
rozvojové spolupráce: životní prostředí, zemědělství, sociální rozvoj, ekonomický rozvoj a podporu demokracie, lidských práv a společenské transformace. Důraz na řádnou veřejnou správu (good governance), dodržování lidských práv a šetrnost k životnímu prostředí (s ohledem na změnu klimatu) jsou průřezovými principy, jež jsou zohledňovány ve všech rozvojových aktivitách.

Programové země

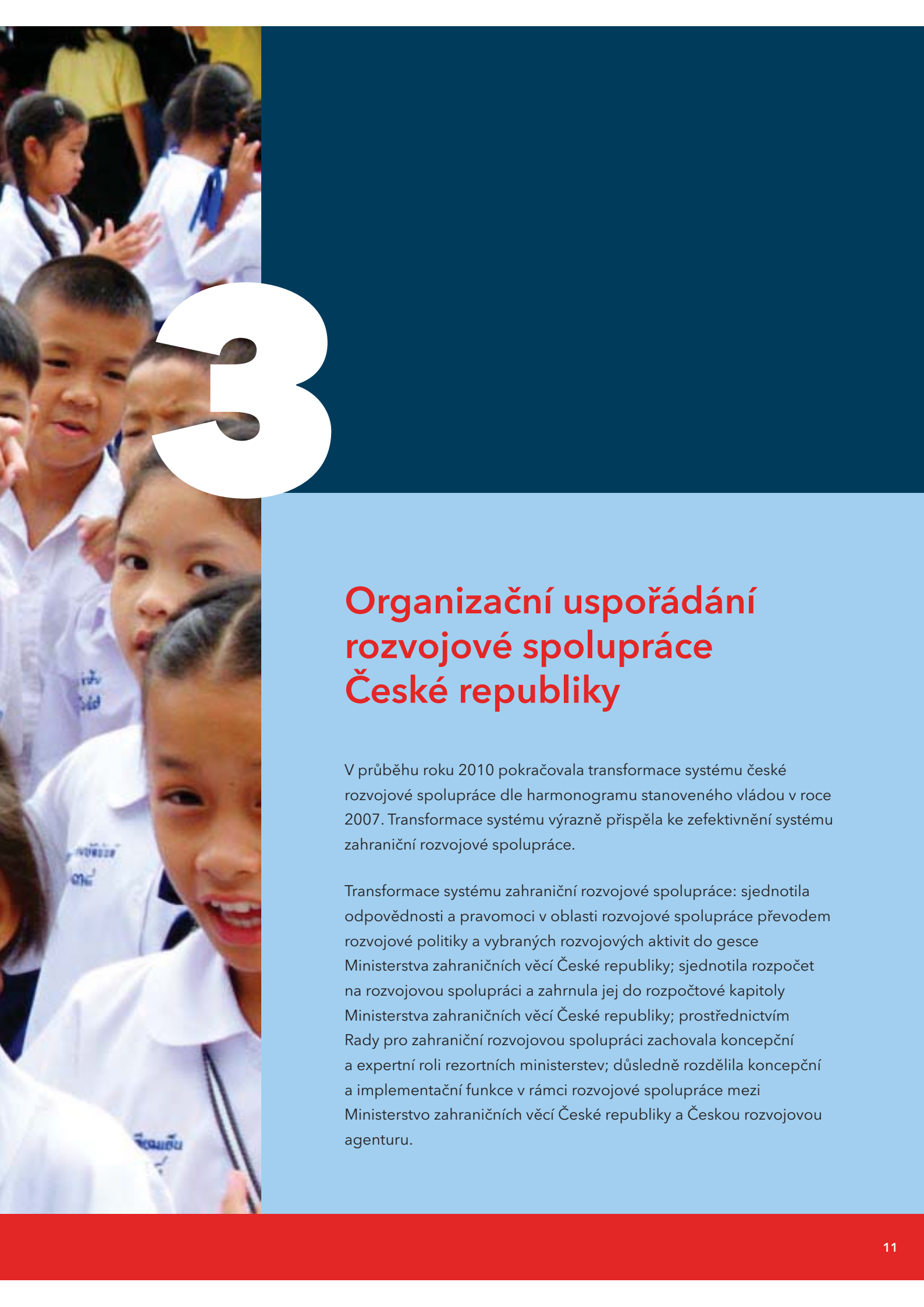
Projektové země

Dosavadní prioritní země

3

Organizační uspořádání rozvojové spolupráce České republiky

V průběhu roku 2010 pokračovala transformace systému české rozvojové spolupráce dle harmonogramu stanoveného vládou v roce 2007. Transformace systému výrazně přispěla ke zefektivnění systému zahraniční rozvojové spolupráce.

Transformace systému zahraniční rozvojové spolupráce: sjednotila odpovědnosti a pravomoci v oblasti rozvojové spolupráce převodem rozvojové politiky a vybraných rozvojových aktivit do gesce Ministerstva zahraničních věcí České republiky; sjednotila rozpočet na rozvojovou spolupráci a zahrnula jej do rozpočtové kapitoly Ministerstva zahraničních věcí České republiky; prostřednictvím Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci zachovala koncepční a expertní roli rezortních ministerstev; důsledně rozdělila koncepční a implementační funkce v rámci rozvojové spolupráce mezi Ministerstvo zahraničních věcí České republiky a Českou rozvojovou agenturu.

V současném institucionálním uspořádání tak v souladu se zákonem o zahraniční rozvojové spolupráci:

Ministerstvo zahraničních věcí připravuje strategické a koncepční dokumenty, každoroční Plány dvoustranné rozvojové spolupráce i střednědobé výhledy, zadává evaluace rozvojových projektů a programů a řídí Českou rozvojovou agenturu. Zajišťuje realizaci transformační spolupráce.

Česká rozvojová agentura zajišťuje realizaci rozvojové spolupráce, včetně identifikace vhodných projektů, jejich formulace, vypisování výběrových řízení (ve formě veřejných zakázek i dotací), podpisu smluv a monitoringu projektů.

Rezortní ministerstva se účastní práce v **Radě pro zahraniční rozvojovou spolupráci**, která zajišťuje mezirezortní koordinaci a koherenci mezi cíli a prioritami zahraniční rozvojové spolupráce a ostatními nástroji vládní

politiky v rozsahu daném Statutem Rady, schváleným vládou.

Zastupitelské úřady v prioritních zemích plní významné úkoly při identifikaci a formulaci vhodných projektů i při monitoringu jejich realizace; jsou důležitým kontaktním místem pro státní a jiné instituce v partnerských zemích i pro české realizátory. Řada úkolů ve vztahu k partnerské zemi vyplývá také ze závazků České republiky, přijatých v rámci EU.

Zajištění realizace dvoustranné rozvojové spolupráce v roce 2010

Ministerstvo zahraničních věcí v roce 2010 zahájilo přípravu nových programů spolupráce se čtyřmi programovými zeměmi v souladu s novou Konceptí zahraniční rozvojové spolupráce, schválenou vládou. Kromě zajištění realizace řady projektů v rozvojových zemích i v České republice (ještě předtím, než vyhlášení výběrových řízení na projekty bylo v souladu se zákonem o zahraniční rozvojové spolupráci od 1.7.2010 umožněno České rozvojové agentuře) se Ministerstvo zahraničních věcí České republiky věnovalo realizaci komplexnějšího vyhodnocování rozvojových aktivit.

V průběhu roku 2010 rozvíjela svou činnost **Rada pro zahraniční rozvojovou spolupráci** jako mezirezortní koordinační orgán, který sdružuje zástupce všech ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy i představitele platformy nestátních neziskových organizací a podnikatelského sektoru. Rada pro zahraniční rozvojovou spolupráci se během roku 2010

sešla pětkrát a její zasedání přispěla k posílení transparentnosti, vzájemné informovanosti a ke kvalitnější koordinaci a soudržnosti rozvojových aktivit.

V roce 2010 **Česká rozvojová agentura** přebírala do své gesce odpovědnost za nové rozvojové projekty v dalších zemích a sektorech. Působila v Angole, Etiopii, Zambii; v Bosně a Hercegovině, Kosovu a Srbsku; v Moldavsku a Gruzii i na Palestinských autonomních územích. Informace o projektech a dalších aktivitách České rozvojové agentury byly průběžně zveřejňovány na www.czda.cz. V návaznosti na schválení nové Konceptce zahraniční rozvojové spolupráce se na podzim roku 2010 Česká rozvojová agentura aktivně podílela na realizaci programovacích misí do Mongolska, Moldavska a Etiopie a zejména na navazující identifikaci sektorových témat i projektových námětů pro budoucí realizaci bilaterální rozvojové spolupráce. Jednotlivé věcně příslušné rezorty však nadále odpovídaly za realizaci projektů zahájených před rokem 2008.

Metodika projektového cyklu

Ve druhé polovině roku 2010 byla ve spolupráci Ministerstva zahraničních věcí České republiky a České rozvojové agentury připravována nová **Metodika projektového cyklu bilaterálních projektů rozvojové spolupráce**. Metodika navázala na původní Manuál projektového cyklu z roku 2006 a vymezila role a úkoly jednotlivých aktérů bilaterální zahraniční rozvojové spolupráce v současném transformovaném systému. Jde zejména o definici úkolů a rolí příslušných

útvárů Ministerstva zahraničních věcí České republiky, podílejících se na zahraniční rozvojové spolupráci České republiky, tj. odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci, teritoriálních odborů a zastupitelských úřadů v zahraničí, dále České rozvojové agentury, případně dalších subjektů.

Metodika je koncipována v souladu s projektovým cyklem, který představuje logickou posloupnost kroků směřujících

k efektivnímu dosahování cílů zahraniční rozvojové spolupráce České republiky. Standardně zahrnuje tyto fáze: 1. programování, 2. identifikace, 3. formulace, 4. realizace a monitoring, 5. evaluace. Materiál má za účel definici každé z předmětných fází projektového cyklu, stanovení postupů a rolí jednotlivých aktérů v každé fázi a návrhy formátů standardizovaných dokumentů.

Evaluace rozvojových projektů

Evaluace rozvojových projektů a programů rozvojové spolupráce jsou nedílnou součástí dobré praxe při realizaci zahraniční rozvojové spolupráce vyspělými dárcovskými státy, mezi něž se Česká republika úspěšně zařadila. Cílem evaluací je vyhodnotit prostřednictvím kvalifikovaných nezávislých hodnotitelů relevanci ukončených projektů a programů zahraniční rozvojové spolupráce z hlediska rozvojových potřeb partnerské země, dopady konkrétních rozvojových aktivit na cílové skupiny, efektivitu realizace projektů i udržitelnost pozitivních přínosů po jejich ukončení. Závěry a doporučení z externích evaluací napomáhají kvalitnímu zacílení dalších rozvojových aktivit dárcovského státu. Realizace evaluací je tedy důležitá jak z hlediska kvality zahraniční rozvojové spolupráce České republiky, tak v kontextu snahy o navyšování prostředků na oficiální rozvojovou pomoc (ODA) i potřeby prezentovat a obhajovat zahraniční rozvojovou spolupráci, mj. vůči české veřejnosti.

Za evaluace je v rámci projektového cyklu odpovědné primárně Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Vyhodnocovány mohou být jednotlivé projekty či skupiny projektů v rámci stejného sektoru, ale také komplexnější celky zahraniční rozvojové spolupráce, jakými jsou celé sektory či programy rozvojové spolupráce. Zejména v programových zemích připadají v úvahu také společné evaluace – ve spolupráci s partnerskou zemí; především v rámci EU se v kontextu koordinace rozvojové spolupráce objevují snahy o evaluace kolektivní.

Ministerstvo zahraničních věcí při vytváření systému evaluací zahraniční rozvojové spolupráce staví mimo jiné na zkušenostech nabytých při evaluacích realizovaných v letech 2003 – 2007, tj. před vznikem České rozvojové agentury.

V návaznosti na vytvořenou metodiku a program pilotních evaluací, schválený Radou pro zahraniční rozvojovou spolupráci, byly v roce 2010 pod patronací UNDP Bratislava připraveny a vyhlášeny **evaluace bilaterálních rozvojových projektů České republiky** v Mongolsku, Moldavsku a Bosně a Hercegovině. Evaluace v Mongolsku se týkala dvou projektů v sektoru zemědělství, jež byly realizovány v letech 2006 – 2009. Evaluace se uskutečnila na podzim roku 2010 a do konce roku byly publikovány její výsledky. Také evaluace v Bosně a Hercegovině se týkala dvou projektů v sektoru zemědělství. Zároveň byla realizována evaluace dvou projektů v sektoru životního prostředí v Moldavsku.

Všechny evaluační zprávy byly zveřejněny na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Výsledky a doporučení provedených evaluací byly využity při koncipování pokračující rozvojové spolupráce s uvedenými zeměmi.

A large white number '4' is superimposed over a dark blue background. To the left of the number, a photograph shows a young person standing in front of a waterfall. The person is wearing a blue wrap with red and white patterns and holding a long stick. The waterfall is cascading over rocks, creating a misty spray of water.

4

Zaměření rozvojové spolupráce České republiky v roce 2010

Celková oficiální rozvojová pomoc České republiky za rok 2010 dosáhla 4,34 miliardy Kč, tj. 227,56 mil. USD⁴. Tato hodnota v absolutních číslech znamená oproti roku 2009 nárůst o 6,48 % (viz tabulka č.1). Mezinárodně sledovaný ukazatel poměru ODA ke hrubému národnímu důchodu (HND) je mírně vyšší než v předchozím roce, a to 0,13 %.

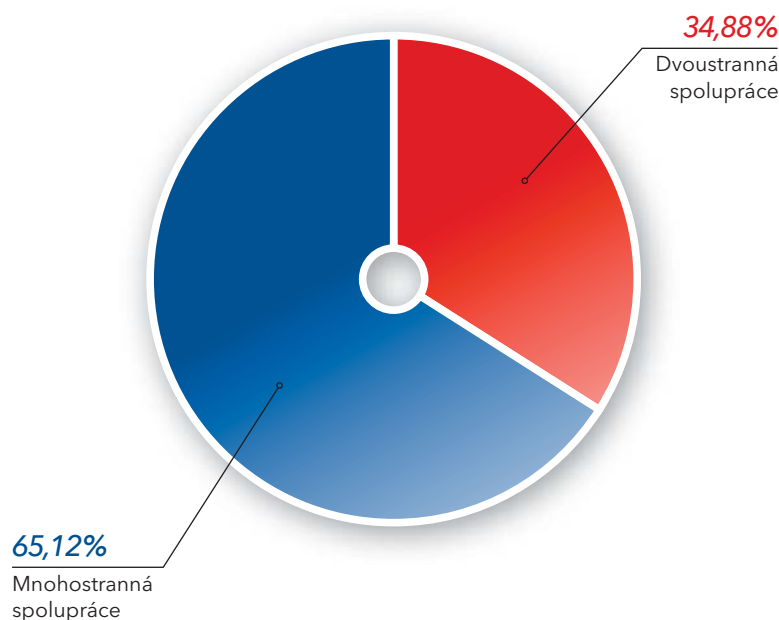
⁴ Pro přepočítání na USD byl použit za r. 2010 průměrný kurz 1 USD = 19,0795 Kč dle metodiky OECD/DAC.

Objem finančních prostředků vynaložených Českou republikou na oficiální rozvojovou pomoc v letech 2005 – 2010 (v mil. Kč)

Rok	ODA (v mil. Kč)	HND (v mil. Kč)	ODA/HND (v %)
2005	3 235,96	2 839 100	(v %)
2006	3 636,89	3 027 400	0,12
2007	3 632,82	3 311 579	0,11
2008	4 245,26	3 418 250	0,12
2009	4 077,43	3 411 076	0,12
2010	4 341,78	3 429 000	0,13
2008	4 245,26	3 418 250	0,12
2009	4 077,43	3 411 076	0,12
2010	4 341,78	3 429 000	0,13

Zdroj: Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci Ministerstva zahraničních věcí ČR

Základní rozdělení oficiální rozvojové pomoci (ODA) České republiky v roce 2010

Oficiální rozvojová pomoc dárců sdružených ve Výboru OECD pro rozvojovou pomoc (DAC) dosáhla v roce 2010 podle předběžných údajů 128 728 mil. USD, což je v průměru 0,32 % jejich HND. Relativně jsou ze členů DAC nejmenšími dárce Korea (0,12 %), Itálie (0,15 %) a Řecko (0,17 %), následované Japonskem (0,20 %) a Spojenými státy americkými (0,21 %). Z tzv. nastupujících dárců (nečlenů DAC) se této úrovni přibližuje Česká republika (0,13 %) a Slovinsko (0,13 %).

Dvoustranné i mnohostranné rozvojové aktivity, kterým se Česká republika v roce 2010 věnovala, měly za cíl přispět k naplnění Rozvojových cílů tisíciletí. Současně se Česká republika snažila dostat svým závazkům plynoucím z členství v Evropské unii, v Organizaci spojených národů a v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a zařadit se tak mezi vyspělé dárce zahraniční pomoci.

Dvoustranné poskytla Česká republika v roce 2010 rozvojovou pomoc v hodnotě 1,51 miliardy Kč (tj. 79,4 mil. USD), na mnohostranném základě (prostřednictvím mezinárodních organizací) 2,83 miliardy Kč (tj. 148,2 mil. USD).

Mnohostranná pomoc dlouhodobě převažuje nad dvoustrannou (v roce 2010 v poměru 65 % ke 35 %). Tradičním důvodem je její mandatorní charakter (Česká republika se k platbám zavázala a nelze je ad hoc rušit) a rostoucí český příspěvek do rozpočtu EU (a tím i jeho část určená na rozvojové účely), který představuje nejvýznamnější součást české mnohostranné rozvojové spolupráce.

Vzhledem k úspěšným opatřením státního rozpočtu České republiky

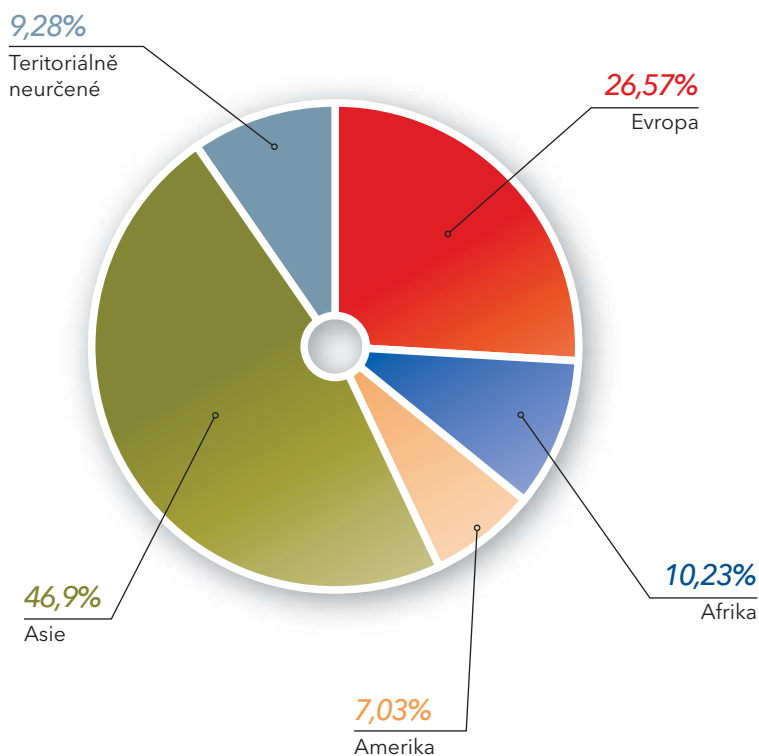
poklesly v roce 2010 multilaterálně započitatelné dobrovolné příspěvky do rozvojově orientovaných agencií a programů OSN i dalších organizací.

Z hlediska **sektorového zaměření** Česká republika věnovala v roce 2010 velkou pozornost posilování kapacit státní správy a podpoře občanské společnosti ve světě. Hlavním cílem je vytvoření stabilní, mírové a demokratické občanské společnosti jako základu hospodářské prosperity i samotné důstojné lidské existence. Přírozenou součástí této snahy je i dlouhodobá priorita České republiky a jeden z prvotních Rozvojových cílů tisíciletí – vzdělávání. Do výše uvedených oblastí proto směřovala třetina české dvoustranné ODA.

Z hlediska ostatních sektorů a Rozvojových cílů tisíciletí se Česká republika zaměřila na tradiční priority, kde využila svých komparativních výhod. V roce 2010 se tak opět soustředila na omezování extrémní chudoby a hladu. Základem bylo zajištění kvalitnějších (často i jenom základních) potravin a přístupu k pitné vodě co největšímu počtu osob. Česká republika proto na sektory zásobování vodou a zemědělství vyčlenila cca 15 % své dvoustranné ODA. V roce 2010 se uskutečnila spolupráce i v dalších tradičních sektorech české pomoci, kterými jsou mj. průmysl, ochrana životního prostředí a energetika.

Důležitým sektorem české zahraniční rozvojové spolupráce je sociální pomoc, ochrana nejchudších a ohrožených skupin obyvatelstva v rozvojových zemích a s ní často spojená migrační politika. Česká republika tak v roce 2010 podporovala nejslabší skupiny obyvatel jak projekty v zahraničí, tak na vlastním území a vynaložila pro tento účel cca 17 % bilaterální ODA. Tradiční oblastí

Regionální rozdělení dvoustranné oficiální rozvojové spolupráce (ODA) České republiky v roce 2010 (v %)

pomoci v tomto směru je i zdravotní péče, kterou Česká republika primárně směřuje do nejpotřebnějších regionů.

Výrazem solidarity, ochoty i schopnosti okamžitě pomáhat je tradičně humanitární pomoc, na kterou Česká republika v roce 2010 vyčlenila 7 % dvoustranné ODA.

Z pohledu **teritoriální struktury** české ODA byly největšími příjemci pomoci země v regionu Asie, což představuje celkem 47 % dvoustranné pomoci. Důvodem je pokračující koncentrace české zahraniční rozvojové spolupráce

do méně zemí a zařazení tří největších příjemců (Afghánistánu, Gruzie a Mongolska).

Dalšími významnými příjemci české ODA byly země jihovýchodní a východní Evropy, což odpovídá strategickým prioritám zahraniční politiky České republiky i komplementaritě aktivit dárcovských zemí (potřebné pro efektivnost rozvoje podle Pařížské deklarace a Akční agendy z Akkry). Relativně vyšší podíl regionu Ameriky na ODA je odrazem zejména české účasti na humanitární pomoci po zemětřesení na Haiti.

Jako pozitivní vývoj lze hodnotit postupný nárůst ODA v regionu subsaharské Afriky, který je v posledních letech stabilní, a to především z hlediska potřeby rozvojové spolupráce. Subsaharská Afrika v objemu bilaterální ODA České republiky přesto zaujímá pouze 9,5 %.

Na nejméně rozvinuté země (Least Developed Countries, LDCs) bylo v rámci české bilaterální ODA v roce 2010 vynaloženo celkem 466,5 mil. Kč, tedy 31 % z dvoustranné ODA. Významnou část v tomto objemu zaujímá

pomoc navázaná na český Provinční rekonstrukční tým (PRT) v Afghánistánu. Veškerá bilaterální pomoc Afghánistánu tvoří 54 % z celkové pomoci nejméně rozvinutým zemím.

Mezi největší příjemce české ODA v roce 2010 patřily **Afghánistán, Mongolsko, Moldavsko, Gruzie a Srbsko**. V první desítce se umístila většina dosavadních programových zemí rozvojové spolupráce České republiky; kromě již zmíněných také Bosna a Hercegovina a Vietnam.

Regionální rozdělení české oficiální rozvojové pomoci (ODA) v roce 2010

Region	Objem vynaložených prostředků (v mil. Kč)	Objem vynaložených prostředků (v mil. USD)	Podíl na dvoustranné ODA ČR (v %)
Evropa (celkem)	402,35	21,09	26,57
Západní Balkán	209,50	10,98	13,84
Východní Evropa	174,92	9,17	11,55
Další	17,93	0,94	1,18
Afrika (celkem)	154,95	8,12	10,23
Severní Afrika	10,31	0,54	0,68
Subsaharská Afrika	144,64	7,58	9,55
Amerika (celkem)	106,47	5,58	7,03
Severní a Střední Amerika	76,43	4,01	5,05
Jižní Amerika	30,04	1,57	1,98
Asie (celkem)	709,62	37,19	46,86
Blízký východ	56,35	2,95	3,72
Jižní a Střední Asie	456,24	23,91	30,13
Východní Asie	197,04	10,33	13,01
Oceánie (celkem)	0,35	0,02	0,02
Různé (teritoriálně neurčené)	140,46	7,36	9,28
Celkem	1 514,2	79,36	100

Dvoustranná rozvojová pomoc České republiky v roce 2010

V oblasti dvoustranné rozvojové spolupráce nastala v roce 2010 řada koncepčních změn, jež byly stvrzeny přijetím Zákona o zahraniční rozvojové spolupráce a Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce na období 2010 - 2017, nicméně v průběhu roku 2010 ještě pokračovaly bilaterální rozvojové aktivity naplánované v předchozím období. Kromě projektů v dosavadních osmi programových a čtyřech projektových partnerských zemích pokračovala mimořádná rekonstrukční pomoc Gruzii v rámci tříletého programu, který v srpnu 2008 schválila vláda České republiky.

■ Palestinská území: Předání výstupů projektu „Vybudování opravárenského střediska pro transformátory v Tubásu“

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky pokračovalo v roce 2010 také v osvědčených dotačních programech, zaměřených na budování kapacit nevládního sektoru, s cílem zlepšit jeho zapojování do české i mezinárodní rozvojové spolupráce. Na dotační tituly v této oblasti bylo vyčleněno celkem 45 mil. Kč, z toho polovina na podporu tzv. trilaterálních projektů (tedy

realizovaných ve spolupráci s dalším dárce) a téměř třetina na podporu rozvojového vzdělávání v České republice.

Na malé lokální projekty, jež jsou realizovány jako adresná pomoc na místní úrovni v gesci zastupitelských úřadů České republiky v programových, projektových i dalších zemích, bylo vynaloženo téměř 20 mil. Kč.

Kromě dvoustranných projektů Česká republika v roce 2010 poskytovala stipendia studentům z rozvojových zemí, realizovala humanitární pomoc, projekty transformační spolupráce a bilaterální aktivity financované prostřednictvím mezinárodních organizací. Pokračovaly také další formy rozvojových aktivit, například pomoc uprchlíkům na území České republiky.

Dvoustranná rozvojová pomoc dle zeměpisného zaměření

V roce 2010 došlo k postupné změně teritoriálních priorit české rozvojové spolupráce. Na rozdíl od předchozího pětiletého cyklu (2005 – 2010), kdy Česká republika poskytovala pomoc osmi prioritním zemím s programem spolupráce, tzv. programovým zemím (Angola, Bosna a Hercegovina, Jemen, Moldavsko, Mongolsko, Srbsko, Vietnam, Zambie), došlo v roce 2010 v souvislosti se schválením nové Koncepce k přechodu na menší počet partnerských zemí s programem spolupráce (**Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko a Mongolsko**).

Další kategorii tvoří pro období od roku 2010 – 2017 tzv. projektové země (**Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území, Srbsko**), ve kterých je zahraniční rozvojová spolupráce rovněž žádoucí, z objektivních důvodů však nemůže být založena na dvoustranném programu spolupráce.

Mezi největší příjemce české ODA v roce 2010 patřily Afghánistán, Mongolsko, Moldavsko, Gruzie a Srbsko. V první desítce se umístila většina dosavadních prioritních zemí rozvojové spolupráce České republiky; kromě již zmíněných také Bosna a Hercegovina a Vietnam.

V pořadí příjemců se již částečně projevil připravovaný přechod na nový systém programových zemí. Výraznější podíl Afghánistánu je kromě rozsahu a množství projektů dán i poměrně vyššími náklady souvisejícími se zajištěním realizace projektů a souvisejících aktivit v rámci Provinčního rekonstrukčního týmu. V případě Gruzie se projevilo čerpání zvláštní rekonstrukční a rozvojové pomoci, schválené vládou České republiky v roce 2008, z níž na rok 2010 připadla částka ve výši 47 mil. Kč.

Největší příjemci české oficiální rozvojové pomoci (ODA) v roce 2010

Země	Objem vynaložených prostředků (v mil. Kč)	Objem vynaložených prostředků (v mil. USD)	Podíl na dvoustranné ODA ČR (v %)
Afghánistán	252,99	13,26	16,71
Mongolsko	129,02	6,76	8,52
Moldavsko	75,83	3,97	5,01
Gruzie	74,26	3,89	4,94
Srbsko	68,21	3,57	4,5
Kosovo	67,12	3,52	4,43
Bosna a Hercegovina	59,12	3,10	3,90
Ukrajina	57,35	3,01	3,79
Haiti	52,85	2,77	3,49
Vietnam	45,12	2,36	2,98
Angola	35,55	1,86	2,35
Pákistán	32,46	1,70	2,14
Bělorusko	31,48	1,65	2,08
Barma/Myanmar	27,55	1,44	1,82
Etiopie	23,3	1,22	1,54
Jemen	19,12	1,00	1,26
Kyrgyzstán	16,73	0,88	1,10
Kazachstán	16,71	0,88	1,10
Turecko	16,56	0,87	1,09
Palestinská autonomní území	16,05	0,84	1,06
Zambie	14,90	0,78	0,98
Arménie	12,93	0,68	0,85
Nigérie	12,07	0,63	0,80
Jamajka	11,05	0,58	0,73
Albánie	10,26	0,54	0,68
Demokratická republika Kongo	9,75	0,51	0,64

■ Mongolsko: Typická krajina

Prioritní země s programem spolupráce

Mongolsko

Mongolsko patří k zemím s křehkou ekonomickou skladbou, omezenou infrastrukturou a vysokou závislostí na tradičním způsobu života (pastevectvím se živí čtyřicet procent obyvatel). Zemi proto ve zvýšené míře ohrožují klimatické změny, výkyvy počasí, postupující dezertifikace či nemoci dobytka. Podle indexu lidského rozvoje je Mongolsko 100. ze 169 zemí v rámci tohoto žebříčku, přičemž pod hranicí chudoby stále žije 35 % obyvatelstva.

Rozvojová spolupráce České republiky v Mongolsku v roce 2010 pokračovala v prioritách nastavených v Programu rozvojové spolupráce mezi ČR a Mongolskem na období 2006–2010, tj. soustředila se do sektoru výroby a dodávky energie, zásobování vodou a sanitace, zemědělství, sociální infrastruktury a služeb, vzdělávání a zdravotnictví.

K nejvýznamnějším projektům v roce 2010 patřila modernizace největší elektrárny v hlavním městě, ulánbátarské tepelné elektrárny č.4. Projekt zajistil automatizaci řízení elektrárny na vysoké

technické úrovni a slouží jako referenční vzor pro modernizaci všech ostatních tepelných elektráren v zemi.

České zemědělské projekty se věnovaly rostlinné produkci (zejména v jihovýchodní části Mongolska, v oblasti Dornogobi) a živočišné produkci (v Centrálním regionu). Vzhledem ke klimatickým a geografickým podmínkám Mongolska se v souladu s mongolskými požadavky Česká republika zaměřila na řešení nedostatku vody, která je základní životní potřebou, nezbytnou v každodenním životě, ale

také v zemědělství při chovu zvířat, pěstování plodin a v neposlední řadě i v nejrůznějších průmyslových odvětvích. Zásoby vody, její nerovnoměrná distribuce a rovněž i její kvalita – to jsou klíčové problémy, které je vzhledem ke stoupající spotřebě vody stále potřeba řešit.

České projekty v oblasti životního prostředí, resp. zásobování vodou, byly realizovány jak v odlehlých oblastech Mongolska, jako jsou například provincie Bulgan, Darchan, tak v okolí hlavního města Ulánbátaru. Místním obyvatelům se tak naskytla příležitost čerpat vodu v místě bydliště a neztrácet několik hodin denně jejím dovážením ze vzdálených míst. Velmi potřebnými se ukázaly dodávky vodohospodářských celků pro oblasti s nedostatkem pitné vody a vybudování čističky odpadních vod v kožedělném závodě v provincii Darchan. Úspěšně byl dokončen také environmentálně zaměřený projekt, týkající se odstranění ekologických zátěží vzniklých při nelegální těžbě v centrální části Mongolska.

V sektoru zdravotnictví se Česká republika zaměřila na modernizaci technického vybavení a rozvoj lidských zdrojů v nemocnici v Ulánbátaru. Přínosné bylo rovněž vybudování mobilního zdravotnického střediska v pouštních a polopouštních podmínkách, které zajišťuje pravidelnou preventivní lékařskou péči ve velmi odlehlých pouštních oblastech jižní Gobi.

Úspěšným projektem byla modernizace techniky v závodu na zpracování masa a kůží v hlavním městě Mongolska. Významný podíl na rozvojové pomoci České republiky měly také projekty v sektoru ostatní sociální infrastruktury a služby, zaměřené na zlepšení sociální a ekonomické situace zranitelných skupin obyvatelstva v Ulánbátaru a v odlehlých komunitách kraje Bulgan.

■ Mongolsko: České projekty usilují o zlepšení zásobování pitnou vodou

Řada aktivit byla zaměřena na zkvalitnění úrovně vzdělávacího systému. Několik projektů se soustředilo na vybudování školicího počítačového centra pro mladé lámy v buddhistickém centru Gandam a vznik počítačového centra pro mládež z nejhudších vrstev Ulánbátaru při vzdělávacím a školicím středisku Katolické komunity. Česká republika rovněž vydala vysokoškolská skripta pro nemajetné studenty na Vědecko-technologické univerzitě v hlavním městě a podpořila rozvoj pedagogicko-psychologického poradenství v Ulánbátaru formou spolupráce se zkušeným psychologem z České republiky.

Pro akademický rok 2010/11 byla Mongolsku nabídnuta 3 vládní stipendia,

kteří mongolská strana využila. V prosinci 2010 v České republice studovalo celkem 31 vládních stipendistů z Mongolska.

V roce 2010 Česká republika věnovala 4 miliony Kč na potravinovou a zdravotní pomoc po krutých mrazech (dzud), které zemi postihly v zimě 2010 a způsobily velký úhyn zemědělských zvířat a následné problémy velkého počtu pastevců, kteří přišli o zdroj své obživy.

Česká republika v roce 2010 v Mongolsku realizovala celkem 26 bilaterálních rozvojových projektů (18 velkých a 8 malých lokálních) v celkové hodnotě 78,6 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Mongolsku, činila 129 mil. Kč.

■ Bosna a Hercegovina: Vybavení dílny z prostředků české ZRS

Bosna a Hercegovina

Bosna a Hercegovina se nadále potýká politicky i ekonomicky s následky války, která vážně poškodila infrastrukturu země a vedla k vysídlení dvou milionů osob. Situaci komplikuje etnické napětí.

Podle indexu lidského rozvoje se země řadí na 68. místo, 14% obyvatel žije pod hranicí chudoby. S Českou republikou ji pojí tradice dobrých vztahů a má zájem o převzetí zkušeností České republiky s transformačními procesy a integrací do EU.

Většina prostředků české pomoci v roce 2010 byla určena na výrobní sektory,

dále na sociální infrastrukturu a služby, hospodářskou infrastrukturu a služby a na ochranu životního prostředí. Rozvojové projekty se snaží pokrýt rovnoměrně obě entity Bosny a Hercegoviny.

V roce 2010 byl ukončen projekt, který podpořil budování odborného technického a materiálního zázemí cévní chirurgie nemocnic v Sarajevu, Tuzle a Mostaru. Slavnostního předání se zúčastnil také ministr zdravotnictví Federace Bosna a Hercegovina Safet Omerović, který projevil zájem o pokračování spolupráce.

V září 2010 byla úspěšně dokončena elektrifikace vesnic v okolí Derventy a dodávka nové technologie pro

zavedení integrovaného systému nakládání s odpady v Unsko-Sanském kantonu. Bosenští partneři projektu v obcích Cazin a Bosanska Krupa projeví zájem pokračovat ve spolupráci v projektech zaměřujících se na ekologii. Úspěšným projektem je čištění odpadních vod v Kiseljaku.

Na počátku roku 2010 byl zahájen projekt zaměřený na podporu chovu skotu v severovýchodní Bosně ve Zvorniku a Tuzle. Dvěma družstvům byla dodána potřebná zemědělská mechanizace, která povede ke zvýšení produkce krmiva a zkvalitnění výroby mléka.

Spolupráce s dopravním podnikem kantonu Sarajevo (GRAS) zahrnovala

generální opravu a modernizaci tramvají české výroby v Sarajevu. Tramvajová doprava je páteří hromadné přepravy v hlavním městě.

V průběhu roku 2010 bylo v Bosně a Hercegovině realizováno osm malých lokálních projektů, například rekonstrukce centrálního parku v obci Bosanska Krupa (projekt „Green space - Better Place“), který dostal symbolické jméno Park českého a bosenského přátelství.

V rámci programu transformační spolupráce byly v Bosně a Hercegovině implementovány projekty zaměřené na přenos českých zkušeností a posilování občanské společnosti v oblasti prevence obchodu s lidmi a integrace romské menšiny.

V rámci programu „Aid For Trade“ byl v Bosně a Hercegovině zorganizován

seminář k problematice odpadového hospodářství.

V prosinci 2010 byla Bosně a Hercegovině poskytnuta materiální humanitární pomoc v hodnotě 1 mil. Kč pro zmírnění následků tehdejších záplav.

Dále jsou Bosně a Hercegovině pravidelně poskytována také vládní stipendia. V roce 2010 v České republice studovalo 24 studentů v rámci vládního programu a více než 70 pomocí stipendií z jiných zdrojů.

Česká republika v roce 2010 v Bosně a Hercegovině realizovala celkem 17 bilaterálních projektů (9 velkých rozvojových a 8 malých lokálních) v celkové hodnotě 30,4 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Bosně a Hercegovině, činila 59,1 mil. Kč.

Moldavsko

Ekonomická a sociální situace Moldavska je poznamenána dlouhodobým propadem průmyslové výroby, nezaměstnaností a odchodem značné části praceschopného obyvatelstva do zahraničí. S ČR je navíc poji výsledky předchozí rozvojové spolupráce i přetrvávající rozvojové potřeby země. Podle HDI bylo v roce 2010 Moldavsko na 99. místě ze 169 zemí.

Česká republika je v Moldavsku vnímána jako významný a stabilní partner rozvojové spolupráce. Za posledních pět let dosáhl celkový objem finančních prostředků na bilaterální projekty přes 200 mil. Kč.

Rozvojová pomoc České republiky byla v roce 2010 zaměřena ve velké míře na zlepšení udržitelnosti vodního hospodářství, monitoring vodních zdrojů a jejich ochranu před ekologickými zátěžemi, protipovodňovou ochranu, dále pak na řešení odpadového hospodářství včetně ekologických zátěží – konkrétně například na odstraňování ropného znečištění s cílem omezit negativní dopady na kvalitu povrchových i podzemních vod apod. Obecným záměrem projektů bylo přispět ke zlepšení vybraných ukazatelů kvality životního prostředí v Moldavsku.

V oblasti vzdělávání měl významný dopad projekt na podporu předškolního inkluzivního vzdělávání. Zároveň byly realizovány projekty v oblasti sociální infrastruktury a služeb, konkrétně na podporu tvorby národní koncepce pro péči o opuštěné děti a na podporu rozvoje domácí pečovatelské služby.

Moldavsko je jednou z prioritních zemí transformační spolupráce a v roce 2010 zde byly realizovány projekty v hodnotě

■ Bosna a Hercegovina: Pohled na Sarajevo

cca 6 mil. Kč, zaměřené především na podporu občanské společnosti a její spolupráce s místními správami. Zvláštní pozornost věnuje Česká republika situaci v Podněstří a dlouhodobě zde usiluje o rozvoj neziskových organizací. Ekonomická transformace Moldavska byla podporována přenosem české zkušenosti v oblasti rozvoje podnikatelských dovedností i kapacit státní správy.

Významné aktivity České republiky se soustředily rovněž na podporu moldavské státní správy na poli rozvoje reintegračních mechanismů. V oblasti finančnictví a bankovníctví byl realizován projekt technické pomoci v gesci Ministerstva financí České republiky, zaměřený na transformační finanční a ekonomickou spolupráci.

V oblasti podpory obchodu realizovala Česká republika v rámci programu Aid for Trade projekt na podporu sektoru malého a středního podnikání. Další projekty byly zaměřeny na podporu moldavského zemědělství, s návrhy na agrotechnická opatření při řešení problémů sucha.

Moldavsko je jednou ze zemí, na které je zaměřena iniciativa Evropské unie v oblasti dělby práce mezi donory (EU Fast-Track Initiative of Division of Labour). Účelem této iniciativy je podpořit vybrané partnerské země v procesu dělby práce a dosáhnout tak lepších výsledků v oblasti rozvoje prostřednictvím účinnější podpory a uplatňování zásad zakotvených v Pařížské deklaraci. Česká republika působí od listopadu roku 2009 v roli

„supporting facilitator“ tj. podpůrného koordinátora zahraniční rozvojové pomoci EU v Moldavsku.

V akademickém roce 2010/11 bylo Moldavsku nabídnuto 13 vládních stipendií a v České republice studovalo celkem 36 moldavských vládních stipendistů.

Česká republika v roce 2010 v Moldavsku realizovala celkem 24 bilaterálních rozvojových projektů (16 velkých a 8 malých lokálních) v celkové hodnotě 56,8 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Moldavsku, činila 75,8 mil. Kč.

■ Moldavsko: Průzkum a sanace lokalit znečištěných ropnými látkami

■ Etiopie: Stávající zdroj vody

Etiopie

Navzdory ekonomickému růstu v posledních letech patří Etiopie stále mezi nejchudší země na světě. Podle indexu lidského rozvoje byla Etiopie v roce 2010 na 157. místě. Zemi chybí základní infrastruktura, potýká se s vysokou negramotností, obyvatelé nemají zajištěn přístup ke kvalitní vodě. Ekonomika země je postavena na zemědělství, které však má pouze omezené přírodní zdroje. Situaci navíc zhoršují opakující se sucha a hladomory. V dobách Československa patřila Etiopie k největším obchodním partnerům v Africe (například investiční celky – koželužna, lisovna kovů, obuvnický závod, pivovary, obilní mlýny, továrna na výrobu pneumatik, vodní elektrárna a textilní továrny).

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce působí Česká republika v Etiopii ve větší míře od roku 2001, a to především

v oblasti vzdělávání, hydrogeologického mapování a vodohospodářství, v menší míře pak v oblasti ochrany půdních zdrojů a sociálního rozvoje. Do roku 2010 měly české rozvojové aktivity v Etiopii charakter ojedinělých projektů, nicméně úspěšných a dobře přijímaných partnerskou stranou. Zásadním impulzem pro další rozvoj vzájemných vztahů bylo zařazení Etiopie do nejvyšší kategorie prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky, mezi tzv. prioritní země s programem spolupráce (programové země). Nové postavení Etiopie v rámci zahraniční rozvojové spolupráce České republiky je dáno Konceptí zahraniční rozvojové spolupráce na období 2010 – 2017, schválenou vládou v květnu 2010.

V roce 2010 bylo dosaženo důležitého pokroku v několikaletém působení České republiky na poli zvyšování kvality základního a středního vzdělávání. V rámci dvou návazných rozvojových projektů byl v součinnosti českých

a etiopských vzdělávacích odborníků připraven Manuál moderních vyučovacích metod, který byl na počátku roku 2011 akreditován Ministerstvem školství Etiopie. Manuál je k dispozici i v amharštině a díky akreditaci může být oficiálně používán ke vzdělávání učitelů základních a středních škol.

Česká republika pokračovala v roce 2010 v aktivitách na ochranu půdních zdrojů v Regionu jižních národů, národností a lidu, konkrétně realizací protierozních opatření v okolí jezera Awassa. Důležitým aspektem projektu byla dlouhodobá a promyšlená práce s místními komunitami. Bezprostředně po skončení projektu byla zahájena další rozvojová intervence s obdobným zaměřením na udržitelné hospodaření s přírodními zdroji.

Velmi dobrou odezvu u etiopských partnerů má český projekt výše zmíněného hydrogeologického mapování různých oblastí Etiopie, včetně

■ Etiopie: Nové vrtty, vodovody a rezervoáry pro zásobování pitnou vodou

doporučení pro udržitelné využívání vodních zdrojů. Významným prvkem projektu je posilování kapacit etiopského partnera, tj. Geologické služby Etiopie.

V roce 2010 byly při zastupitelském úřadě Addis Abeba realizovány dva malé lokální projekty ve zdravotně-sociální oblasti. Česká republika podpořila výrobu ortopedické obuvi a protetických pomůcek v nestátním, v etiopských podmínkách unikátním rehabilitačním zařízení. Česká republika rovněž financovala nákup rentgenu pro nemocnici Ruského červeného kříže v Addis Abebě.

V rámci trilaterálních projektů přispěla Česká republika ve spolupráci s Rakouskem k podpoře zrakově a sluchově postižených a jejich začleňování do běžného života komunity.

Z humanitárního rozpočtu podpořila Česká republika v roce 2010 obyvatele Regionu Somali, kteří jsou vystaveni periodickému suchu. Projekt zlepšil přístup několika vesnic ke zdravotně nezávadné vodě, určené pro spotřebu i zemědělskou výrobu. Dále pomohl vybraným skupinám žen získat alternativní zdroje obživy (včelařství, prodejní stánky apod.).

V rámci rozvojové spolupráce jsou Etiopii pravidelně poskytována vládní stipendia, jejichž počet se v posledních letech zvyšoval. Pro akademický rok 2010/2011 bylo přijato celkem 9 etiopských studentů (3 v českém programu, 6 v anglickém programu). V současnosti v České republice studuje celkem 24 etiopských studentů, a to především zemědělské obory a lékařství.

Česká republika v roce 2010 v Etiopii realizovala celkem 7 bilaterálních rozvojových projektů (5 velkých a 2 malé lokální) v celkové hodnotě 14,1 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Etiopii, činila 23,3 mil. Kč.

Afghánistán

Afghánistán patří mezi nejchudší země světa. Kromě důsledků více než třiceti let bojů, značné vnitřní nestability a špatné bezpečnostní situace, technologické a infrastrukturní zaostalosti čelí tato země také vysoké míře negramotnosti a nedostatečných vzdělávacích kapacit. Tyto poměry se ještě zhoršují v zemědělských oblastech, kde žije 75 % obyvatelstva země. Index lidského rozvoje zemi řadí na 155. místo v žebříčku UNDP (ze 169 zemí).

Pomoc Československa Afghánistánu má tradici již od osmdesátých let 20. století, po nástupu Talibánu k moci se však vazby přetrhaly. Teprve od roku 2001 bylo možné na rozvojovou pomoc navázat. V regionu začaly působit české nevládní organizace a od roku 2008 se stal těžištěm české pomoci Afghánistánu Provinční rekonstrukční tým v provincii Lógar (PRT Lógar). Česká republika byla v posledních letech aktivní při rekonstrukci, posilování bezpečnosti a kapacit afghánských institucí, novými prioritami jsou zejména rozvoj zemědělství, vodního hospodářství a vzdělávání.

V roce 2010 PRT dokončil, realizoval nebo zahájil 88 projektů zaměřených na rekonstrukci a rozvoj. Kromě toho Česká republika z prostředků zahraniční rozvojové spolupráce pokračovala v podpoře středního zemědělského vzdělávání (bilaterálně) a stabilizaci příjmů (trilaterálně)

■ Afghánistán: Distrikt Mohammad Agha, Lógar

v severních provinciích. Významný byl také příspěvek do afghánského rozvojového programu „National Solidarity Programme“ ve výši 8 mil. Kč.

K největším projektům v roce 2010 patřila podpora rozvoje středního zemědělského vzdělávání (vytváření odborných kurikulí a výstavba Střední zemědělské školy v Pol-e Alam – PRT). Dále to byla výstavba mlékařských sběrných center, výstavba a vybavení produkční hedvábnické farmy, školení a osvětové kampaně pro místní zemědělce, menší vodohospodářské projekty (opravy karézů, jezů apod.), rekonstrukce a výstavba budov, zázemí a kontrolních stanovišť pro afghánské bezpečnostní složky a výstavba provinčního vězení (vše PRT). PRT dokončil opravu 5 škol a 6 menších mostů. V oblasti zdravotnictví

se z technologického hlediska jevila významnou i stavba márnice v provinční nemocnici v Pol-e Alam. S velkým ohlasem se také setkala studijní cesta zástupců lógarské provinční správy do České republiky.

Významnou součástí české pomoci byly projekty rychlého dopadu, tzv. QIP. Kromě jednorázové podpory ve formě dodávek nejn nutnějšího materiálu místním institucím, například školám, zdravotnickým zařízením, úřadům apod., informačních kampaní a školení nebo jednoduchých staveb (dětská hřiště, ochranné zdi) byla významnou součástí také materiální pomoc obyvatelstvu postiženému rozsáhlými povodněmi v srpnu 2010.

Česká republika v roce 2010 udělila dvě vládní stipendia afghánským studentům

na bakalářské programy v českém jazyce, celkem v České republice studovalo 7 studentů (zejména technické obory).

Česká republika v roce 2010 v Afghánistánu uskutečnila celkem 2 velké rozvojové projekty v celkové hodnotě 6,37 mil. Kč. V rámci činnosti PRT Česká republika uskutečnila 62 velkých projektů v hodnotě 71,22 mil. Kč a 31 projektů rychlého dopadu v hodnotě 2,94 mil. Mimo tento rámec Česká republika zároveň realizovala projekty financované z příspěvku řecké vlády ve výši 3,5 mil. Kč (tyto aktivity byly propojené s rozvojovými aktivitami českého PRT Lógar). Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Afghánistánu, činila 253 mil. Kč.

■ Gruzie: Solární panely slouží obyvatelům odloučeného regionu Tušeti

Projektové země

Gruzie

Gruzie nadále překonává následky rozpadu SSSR v ekonomické i politické sféře, ke kterým se přidaly následky vojenského zásahu Ruska v roce 2008. Ekonomicky zůstává závislá na zemědělství, což oslabuje její hospodářskou stabilitu. Gruzie je zároveň strategicky položenou zemí a její stabilita je v širším zájmu. Podle indexu lidského rozvoje zaujímá Gruzie 74. místo v žebříčku 169 zemí.

Od r. 2008 byla rozvojová spolupráce České republiky s Gruzii ovlivněna důsledky konfliktu s Ruskem a soustřeďovala se primárně na jejich odstraňování.

Nejvýznamnějším sektorem pokračující mimořádné rekonstrukční a rozvojové pomoci České republiky v Gruzii v roce 2010 bylo zásobování vodou a sanitace – hloubení studní v nárazníkové zóně (oblast Gori) a podpora rozvoje laboratorního měření kvality pitné vody. V sektoru zemědělství bylo podporováno zemědělské družstvo v Martvili (oblast Semegrelo) a existující centra v oblasti Gori. V sektoru zdravotnictví se uskutečnil vysoce důležitý projekt na zlepšení prevence a včasné diagnostiky rakoviny (oblast Semegrelo, Shida Kartli). Z hlediska péče o životní prostředí lze uvést projekt na podporu alternativní energie v chráněné oblasti Tušeti a rovněž projekt k optimalizaci autobusové dopravy v Tbilisi.

Dále se v roce 2010 Česká republika zaměřila na pomoc při budování kapacit migračních mechanismů. Největším projektem byla pomoc při integraci přesídlených komunit v regionu Mtskheta-Mtianeti.

České neziskové organizace zajišťovaly například rekonstrukci zásobování vodou pro Všeobecnou regionální nemocnici s porodnicí v Senaki (Adra), podporu ekonomického rozvoje opomíjených oblastí Gruzie – oblast Kutaisi – (Člověk v tísni), zvýšení efektivity hospodářství drobných rolníků – oblast Guria, Samtskhe/Javacheti – (Charita ČR), projekt na podporu domácí péče v okrese Gori (Charita ČR) a projekt Česko-gruzínského vzdělávacího centra

v Gori a v Tbilisi, zaměřený na analýzu činnosti, strategii dalšího fungování a rozšiřování poradenských služeb.

V rámci trilaterálního programu realizovaly české neziskové organizace ve spolupráci s britskou a gruzínskou nevládní organizací projekt na podporu rozvoje sociálního podnikání.

V roce 2010 se uskutečnila rovněž realizace dvou malých lokálních projektů, konkrétně projekt na podporu občanské participace a rozvoje kapacit místní samosprávy a projekt výroby bot pro uprchlíky, řízené zdravotně postiženými.

V rámci transformační spolupráce byly realizovány projekty na podporu a posílení činnosti gruzínských nevládních organizací formou vzdělávacích programů, včetně podpory vzniku místní samosprávy v nově vystavěných vesnicích pro běžence, na podporu protikorupčních aktivit, na podporu transparentnosti a komunikace a na podporu občanské participace a rozvoje kapacit místní samosprávy.

V akademickém roce 2010/11 bylo Gruzii nabídnuto 8 vládních stipendií a v České republice studovalo celkem 19 vládních stipendistů z Gruzie.

Česká republika v roce 2010 v Gruzii realizovala celkem 18 bilaterálních rozvojových projektů (16 velkých a 2 malé lokální) v celkové hodnotě 47,99 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Gruzii, činila 74,3 mil. Kč.

Kosovo

Kosovo je jedním z nejchudších států Evropy. Historicky špatná ekonomická situace, kdy základem hospodářství zůstává zemědělství, byla zhoršena politickou nestabilitou, která vyvrcholila na konci devadesátých let občanskou válkou. Válka měla za následek masové přesuny obyvatelstva a další poškození ekonomické i sociální infrastruktury.

Česká rozvojová spolupráce je v Kosovu specifická mimo jiné kvůli závazkům, které dala česká strana na dárcovské konferenci pro Kosovo v červenci 2008,

přičemž významná část české pomoci přichází do Kosova multilaterálně. Sektorově byla zahraniční rozvojová spolupráce České republiky směřována do oblasti sociálního rozvoje, s důrazem na zdravotnictví a na odstraňování ekologických zátěží.

Největší projekt české zahraniční rozvojové spolupráce v Kosovu v roce 2010 přispěl k vybudování části kanalizačního systému ve městě Podujevo (Gallapi) v severovýchodním Kosovu a navazoval přímo na předchozí projekt se stejným zaměřením. Kanalizace za hlavní silnici, spojující Kosovo se Srbskem, jež rozděljuje Podujevo na vlastní město a čtvrť Gallapi, zcela chyběla. Projekt je tak v plném souladu s dlouhodobou prioritou zahraniční rozvojové spolupráce České republiky – poskytovat pomoc zranitelným skupinám obyvatelstva a komunitám, zde zastoupeným rómskými Aškaliji.

Dále Česká republika darovala městu Podujevo pekařské stroje a vyškolila personál, město Podujevo poskytlo pozemek, vystavělo budovu a vybudovalo inženýrské sítě. Budova pekárny je reprezentativní a zároveň účelná; výdělek z její činnosti půjde na rozvoj aškalijско-rómské komunity Podujeva.

Česká pomoc přispěla rovněž k odstraňování ekologických zátěží v opuštěném průmyslovém areálu Trepča ve městě Mitrovica. Cílem projektu byla příprava kosovských institucí na řešení problematiky starých ekologických zátěží.

Česká republika dále podporovala například integraci sluchově a zrakově postižených do společnosti či spolupráci státních orgánů s neziskovými organizacemi a jejich zapojení do tvorby veřejné politiky.

V roce 2010 v České republice v rámci rozvojových stipendií studovali 2 studenti z Kosova.

Česká republika v roce 2010 v Kosovu realizovala celkem 7 bilaterálních rozvojových projektů (5 velkých a 2 malé lokální) v celkové hodnotě 5,9 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá Kosovu, činila 67,1 mil. Kč.

Srbsko

Srbsko prochází od roku 2000 ekonomickou transformací, cílem procesu je překonat dědictví ekonomické izolace

a války. Pozitivní dopad na ekonomické změny má úzká spolupráce s EU, zároveň však země čelí například vysoké nezaměstnanosti. V rámci žebříčku UNDP dle indexu lidského rozvoje je Srbsko 60. ze 169 zemí.

Historicky byla značná část české pomoci směřována do sektoru zdravotnictví nejen přímo, ale také do souvisejících oblastí, které mají vliv na zdraví srbského obyvatelstva (například ochrana životního prostředí), dále do sektorů dopravy a průmyslu. Geograficky je česká pomoc v Srbsku zaměřena především do regionů Sandžak, kde Česká republika podporuje především muslimskou menšinu, a Šumadija.

V roce 2010 pokračovaly nebo byly dokončovány několikaleté rozvojové projekty, které řešily nakládání s ropnými a chemickými látkami a nebezpečnými odpady, dále průzkum zdrojů a technologii úpravy pitné vody v oblasti Lazarevac, zajištění kontinuity těžby na dolech Rembas a Soko, implementaci českých technologií a zkušeností v oblasti cévní chirurgie v klinickém centru v Bělehradě a sanaci následků důlní činnosti na životní prostředí v regionu Sjenica.

V oblasti životního prostředí byl v roce 2010 v oblasti města Valjevo zahájen projekt odpadového hospodářství, zaměřený na výstavbu překládací stanice se sběrným dvorem. Dále byl v roce 2010 dokončen v regionu Kolubara projekt zaměřený na zásobování pitnou vodou, jehož výsledkem bylo snížení využívání nevyhovujících zdrojů a vytvoření podmínek pro napojení na vodovod pro obyvatele města Boričevac. V blízkosti hlavního města Bělehradu byl ukončen projekt zaměřený na vytvoření podmínek pro rehabilitaci poloostrova Ada Huja, který vznikl v polovině šedesátých

let navážením odpadního materiálu nekontrolované kvality.

V oblasti dopravní infrastruktury Česká republika poskytla srbské straně kompletní dodávku elektronického zabezpečovacího zařízení pro osm železničních přejezdů.

V Bělehradě bylo v roce 2010 předáno 10 křesel pro dialýzu urologickému oddělení nemocnice Dr. Dragiša Mišović. Další projekt v sektoru zdravotnictví měl za cíl podporu prevence rakoviny u žen v regionu Šumadija.

Všechny malé lokální projekty, které byly v Srbsku v roce 2010 realizovány, se těšily zájmu srbské státní správy i místní samosprávy a také médií. Celkem bylo realizováno pět malých lokálních projektů, které zajišťovaly například třídění komunálního odpadu ve městě Kruščica, vybavení gymnázia v Novém Pazaru informační technologií či dodání a zprovoznění laparoskopické kamery pro nemocnici Dr. Dragiša Mišović.

V rámci transformační spolupráce úspěšně pokračoval projekt na podporu strategického plánování a finanční udržitelnosti srbských neziskových organizací.

Srbsko v roce 2010 patřilo k největším příjemcům rozvojových stipendií – v České republice studovalo 32 studentů ze Srbska.

Česká republika v roce 2010 v Srbsku realizovala celkem 19 bilaterálních rozvojových projektů (14 velkých a 5 malých lokálních) v celkové hodnotě 50,1 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA) činila 68,2 mil. Kč.

■ Srbsko: Laboratoř pro provádění běžných gynekologických testů pro polikliniku v Kragujevac

■ Kambodža: Ženy na místním trhu

■ Kambodža

Kambodža

Kambodža se dodnes potýká s následky působení Pol Potova režimu, který závažně narušil sociálněekonomickou strukturu země. Kambodža patří k nejchudším zemím regionu, v rámci žebříčku zemí podle indexu lidského rozvoje zaujímá Kambodža 124. místo.

Česká republika má s Kambodžou dlouholeté svazky, a rozvojová pomoc se proto dlouhodobě zaměřuje na sektory zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání; zeměpisně směřuje zejména do provincie Takeo. V minulosti Česká republika rovněž podpořila například ochranu kulturního dědictví v oblasti Angkor.

V roce 2010 Česká republika realizovala v zemi 3 rozvojové projekty, všechny zaměřené zejména na ohrožené skupiny obyvatel – primárně v provincii Takeo. Jejich obsahem bylo například zlepšení kvality zdravotní nutriční péče pro menší děti, posilování komunitní podpory pro postižené děti či zlepšení zdraví matek a dětí. Tyto projekty se zaměřují zejména na nejchudší obyvatele vesnických komunit a přispívají ke snížení chudoby a zlepšení životních podmínek v regionu.

V roce 2010 v České republice v rámci rozvojových stipendií studovalo 6 studentů z Kambodži, zejména filologické a lékařské obory.

Česká republika v roce 2010 v Kambodži realizovala celkem 3 velké rozvojové projekty v celkové hodnotě 1,4 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Kambodži, činila 3,87 mil. Kč.

Palestinská autonomní území

Palestinská autonomní území patří k nejchudším zemím blízkovýchodního regionu, přičemž jejich ekonomicko-sociální stabilita je velmi důležitá pro celou oblast. Česká republika sem proto tradičně svou pomoc směřuje již od devadesátých let. V období 1996 –

■ Palestinská autonomní území: Elektrárna v Tubásu

2010 bylo na Palestinských autonomních územích realizováno 16 rozvojových projektů v celkové hodnotě cca 230 mil. Kč, k nimž se přidala mimořádná rekonstrukční pomoc ve výši dalších 60 mil. Kč v roce 2008. Až do současnosti se Česká republika zeměpisně zaměřuje zejména na guvernorát Tubás a sektorově na energetiku (od roku 1996 bylo v zemi díky české pomoci mj. elektrifikováno cca třicet vesnic).

Nejvýznamnějším projektem České republiky v roce 2010 byla výstavba střediska pro opravu a údržbu transformátorů v okrese Tubás. Projekt navazuje na předchozí projekty elektrifikace a v návaznosti na něj

by na stejném místě měla vzniknout průmyslová zóna. K řešení energetických potřeb Palestinských autonomních území přispívá také projekt malých a středních energetických zdrojů a souvisejících rozvodných sítí, který probíhá od roku 2006 do roku 2011.

V roce 2010 se uskutečnil také projekt s cílem zefektivnit vodní hospodářství na Palestinských autonomních územích. Jeho hlavními výstupy byly sběr dat, doplnění modelu a školení personálu.

V roce 2010 Česká republika poskytla humanitární pomoc ve výši 3 mil. Kč prostřednictvím Úřadu OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě

(UNRWA) na pomoc palestinskému obyvatelstvu a uprchlíkům v Gaze i na Západním břehu.

V akademickém roce 2010/2011 byla Palestině nabídnuta a využita 3 vládní stipendia, celkově v České republice studovalo 12 vládních stipendistů z Palestinských autonomních území (většinou lékařské obory).

Česká republika v roce 2010 v Palestinských autonomních územích realizovala celkem 2 bilaterální rozvojové projekty (1 velký a 1 malý lokální) v celkové hodnotě 9,5 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc České republiky činila 16 mil. Kč.

Další rozvojové země

Vietnam

Ve Vietnamu byly v posledních letech realizovány významné reformy, přesto zůstává mezi zeměmi s velmi nízkým příjmem a zaujímá 113. místo v rámci žebříčku indexu lidského rozvoje. Jeho problémy pramení zejména ze skladby ekonomiky (přes 50 % zemědělství), z nedostatečně rozvinuté infrastruktury (zvláště ve venkovských oblastech) a vysokého stupně negramotnosti. Země musí nadále překonávat i důsledky válečného konfliktu.

Československo poskytovalo (Severnímu) Vietnamu významnou rozvojovou pomoc již od doby protikoloniálního boje (později zejména formou stipendií a stáží v českých podnicích), Česká republika obnovila zahraniční rozvojovou spolupráci v roce 1996 a zaměřila se zejména na posilování infrastruktury.

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce České republiky byl v roce 2010 realizován úspěšný projekt v sektoru zemědělství, lesnictví a rybolovu, který se zaměřil na chov sladkovodních ryb. Tento projekt se stal modelovým příkladem toho, jak zachovat čistotu stále více znečišťovaných jezer a udržet v nich chov ryb, který je pro mnohé obyvatele jedinou obživou. Sektor výroby byl zastoupen projektem průmyslového využití místních surovin ve sklářském průmyslu.

Úspěšný byl rovněž projekt reintegrace navrátilců na místní trh práce.

V roce 2010 byl v provincii Thua Thien Hue ve středním Vietnamu naplánován velký projekt zaměřený na pomoc spojenou s odstraňováním následků

dioxinové kontaminace. Jeho cílem bylo snížit zdravotní rizika a zlepšit ekonomickou a sociální situaci obyvatel v postižené oblasti. Tento projekt se však z důvodů významného finančního krácení neuskutečnil, respektive jeho realizace byla odložena na následující rok 2011.

Významnou součástí české pomoci byly tři malé lokální projekty, z nichž jeden přinesl vítanou pomoc místním rodinám při přechodu na nový ekologičtější zdroj energie ve výstavbě sušáren při výrobě keramiky. Další projekt se zaměřil na ucelenou studii, mapující současný stav hanojských jezer, úroveň jejich znečištění, hlavní zdroje znečištění, a na řadu nezbytných nápravných opatření. V neposlední řadě je třeba

zmínit i projekt inovace zdravotnického střediska v obci Van Son (okres Do Luong), které poskytuje základní zdravotní péči několika okolním obcím.

Pro akademický rok 2010/2011 byla Vietnamu nabídnuta 2 vládní stipendia. V roce 2010 v České republice studovalo celkem 7 vládních stipendistů z Vietnamu ve studijních oborech chemie a technologie.

Česká republika v roce 2010 ve Vietnamu realizovala celkem 11 bilaterálních rozvojových projektů (8 velkých a 3 malé lokální) v celkové hodnotě 27,5 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Vietnamu, činila 45,1 mil. Kč.

■ Vietnam: Podpora chovu sladkovodních ryb

Angola

Od ukončení občanské války v roce 2002 se situace v zemi zlepšuje, ale konflikt, který trval téměř třicet let, zanechal hluboké stopy a Angola nadále patří k nejchudším zemím světa. V rámci žebříčku zemí, řadícího státy dle indexu lidského rozvoje, zaujímá 146. místo.

Do roku 2010 patřila Angola mezi programové země české zahraniční

rozvojové spolupráce. Dle Koncepce na období 2010 – 2017 je Angola nově zařazena do skupiny zemí, v nichž budou aktivity pokračovat v jiném rozsahu a zaměření než v předcházejícím období. Česká republika soustředila svoji pozornost zejména do izolované provincie Bié, která byla výrazně zasažena občanskou válkou. Česká republika přispěla ke zlepšení ekonomického postavení obyvatel podporou chovu drůbeže a uplatněním jejich

zemědělských produktů na místních trzích. Dále se Česká republika v Angole zaměřila na podporu vzdělávání, a to jak základního, tak středního, s důrazem na zemědělské školství.

Vzhledem k obrovskému rozsahu zaminování v provincii Bié, které výrazně brání rozvoji zemědělství a dalších ekonomických aktivit místních obyvatel, přispěla Česká republika v rámci malého lokálního projektu na humanitární odminování. Ve spolupráci se španělskou rozvojovou agenturou byl realizován projekt zaměřený na hygienickou osvětu a nastavení systému odpadového hospodářství prostřednictvím spolupráce se školami a místními komunitami.

Pro akademický rok 2010/2011 byli ke studiu v České republice přijati celkem 2 angolští studenti v českém programu. V uvedeném období v České republice studovalo celkem 19 angolských studentů, a to především geologii, zemědělské a technické obory.

Česká republika v roce 2010 v Angole realizovala celkem 3 velké rozvojové projekty a 1 malý lokální projekt v celkové hodnotě 30,4 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Angole, činila 35,5 mil. Kč.

Jemen

Jemen prochází od sjednocení v roce 1994 ekonomickou a společenskou modernizací, nadále však zůstává nejchudší arabskou zemí a v rámci žebříčku indexu lidského rozvoje zaujímá 133. místo. Rozvoj je zpomalován interními střety, s nimi spojeným vysídlováním a průběžným poškozováním infrastruktury. Zvláštním problémem je zhoršující se dostupnost a kvalita pitné i závlahové vody, která snižuje možnosti

jemenského zemědělství.

Pomoc České republiky zároveň odráží snahu o podporu bezpečnostní stability v regionu a tradici vztahů s ČR, respektive bývalým Československem. Prioritami české rozvojové spolupráce proto byly v roce 2010 sektory energetiky a zásobování vodou.

Na úseku zásobování vodou a sanitace Česká republika dokončila dva víceleté projekty. Zřízení čističek odpadních vod ve městě Hadibo přispělo k obnovitelnosti vodních zdrojů a k úspoře pitné vody. Projekt úpravy pitné vody ve městě Al Mukalla řeší dlouholetý problém kontaminace místních zdrojů, které dlouhodobě a několikanásobně překračují limit pro obsah železa.

V sektoru energetiky bylo v roce 2010 z hlediska objemu prostředků nejvýznamnější dokončení víceletého projektu modernizace elektrárny Hiswa. Česká republika nahradila dosavadní zastaralé zařízení a přispěla ke zvýšení bezpečnosti provozu.

V rámci malých lokálních projektů Česká republika dodala zdravotnické vybavení do nemocnice v Al-Ahdanu, vybavení pro školu v Al-Deenu a podpořila jemenské handicapované sportovce.

Pro akademický rok 2010/2011 Česká republika nabídla Jemenu 1 stipendijní místo. V roce 2010 v České republice studovalo celkem 18 jemenských studentů (zejména lékařské obory).

Česká republika v roce 2010 v Jemenu realizovala celkem 6 bilaterálních rozvojových projektů (3 velké a 3 malé lokální) v celkové hodnotě 15,6 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA) činila 19,1 mil. Kč.

Zambie

Zambie se jako jedna z nejchudších zemí kontinentu potýká s řadou problémů – základním zdrojem obživy zůstává zemědělství, které je v rámci malé diverzifikace ekonomiky náchylné ke krizím. Situaci zhoršuje nedostatečná míra vzdělání, omezená infrastruktura a komunikace. V rámci ukazatele indexu lidského rozvoje je Zambie 150. zemí ze 169.

Česká republika dlouhodobě soustředí své aktivity v Západní provincii, která je poměrně izolovaná a stranou pozornosti ostatních dárců. Česká rozvojová pomoc má velmi dobrou odezvu u zambijských úřadů. Do roku 2010 patřila Zambie mezi prioritní země české zahraniční rozvojové spolupráce. Dle Koncepce na období 2010 – 2017 je Zambie nově zařazena do skupiny zemí, v nichž budou aktivity

pokračovat v jiném rozsahu a zaměření než v předcházejícím období.

S ohledem na přetrvávající vysokou dětskou a mateřskou úmrtnost v Zambii se Česká republika rozhodla podpořit rozšíření a zkvalitnění zdravotnické péče v této oblasti. V rámci několika provázaných projektů pomáhá Česká republika zlepšovat porodní a poporodní péči, a to nejen poskytnutím potřebného zdravotnického vybavení a infrastruktury, ale zejména podporou vzdělávání porodních asistentek. V uplynulém roce byl ukončen projekt v gesci Ministerstva životního prostředí České republiky, zabývající se dopady těžby a zpracování rud na životní prostředí a zdraví obyvatel ve vybraných oblastech Centrální provincie a provincie Copperbelt.

V roce 2010 bylo při zastupitelském úřadu v Harare realizováno několik

■ Kyrgyzstán: Terénní výzkumná a monitorovací základna

malých lokálních projektů v Zambii, a to ve spolupráci s osvědčenými místními subjekty. Projekty byly zaměřeny zejména na vzdělávání (podpora konkrétních venkovských škol), zdravotnictví (například vybudování venkovské ošetrovny) a sociální oblast.

Pro akademický rok 2010/2011 byli ke studiu v České republice přijati celkem 2 zambijští studenti v českém programu; celkem v České republice studovalo 13 zambijských studentů, a to především zemědělské obory.

Česká republika v roce 2010 v Zambii realizovala celkem 9 bilaterálních rozvojových projektů (2 velké a 7 malých lokálních) v celkové hodnotě 12,5 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA), poskytnutá v roce 2010 Zambii, činila 14,9 mil. Kč.

Ostatní rozvojové země

V roce 2010 pokračovala realizace bilaterálních rozvojových projektů zahájených v období před transformací systému zahraniční rozvojové spolupráce České republiky, i v dalších zemích. Základním směrem byla podpora ekonomického rozvoje: Česká republika tak pomáhala s výzkumem průmyslového využití minerálních zdrojů na **Jamajce** i se surovinovou podporou rozvoje místní infrastruktury v **Mali**.

Další velké projekty se uskutečnily na úseku vodohospodářství: česká rozvojová pomoc se zaměřovala na omezení rizik protržení hrází vysokohorských jezer v **Kyrgyzstánu** a na výzkum geomorfologických a hydrogeologických podmínek v povodí řeky Piura v **Peru**. V Kyrgyzstánu byl rovněž realizován projekt zaměřený na udržitelný rozvoj Lejlekského okresu. V **Indonésii** se Česká republika zaměřila na obnovu území v okolí jezera Tondano.

V **Arménii** byla předmětem spolupráce ochrana dětí, ve smyslu prevence obchodování s dětmi, a taktéž migrace – konkrétně posílení řízení migračních toků. V **Mali** se pak česká rozvojová spolupráce zaměřila na rozvoj těžby. Byl vyhodnocen surovinový potenciál, který by bylo možné užít ve stavebnictví a podpořit tak další rozvoj infrastruktury státu.

Na **Ukrajíně** byly projekty směřovány do rozvoje migrační infrastruktury, spolupráce v oblasti inventarizace lesních ekosystémů a rozvoje systému hospodaření v lesních ekosystémech ukrajinských Karpat.

Transformační spolupráce v loňském roce, kromě již zmiňovaných zemí, byla zaměřena na rozvoj občanské společnosti, médií a místních správ v **Barmě/Myanmaru, Bělorusku, Iráku, Zimbabwe** či na **Kubě a Ukrajině**.

Dvoustranná rozvojová pomoc dle sektorů

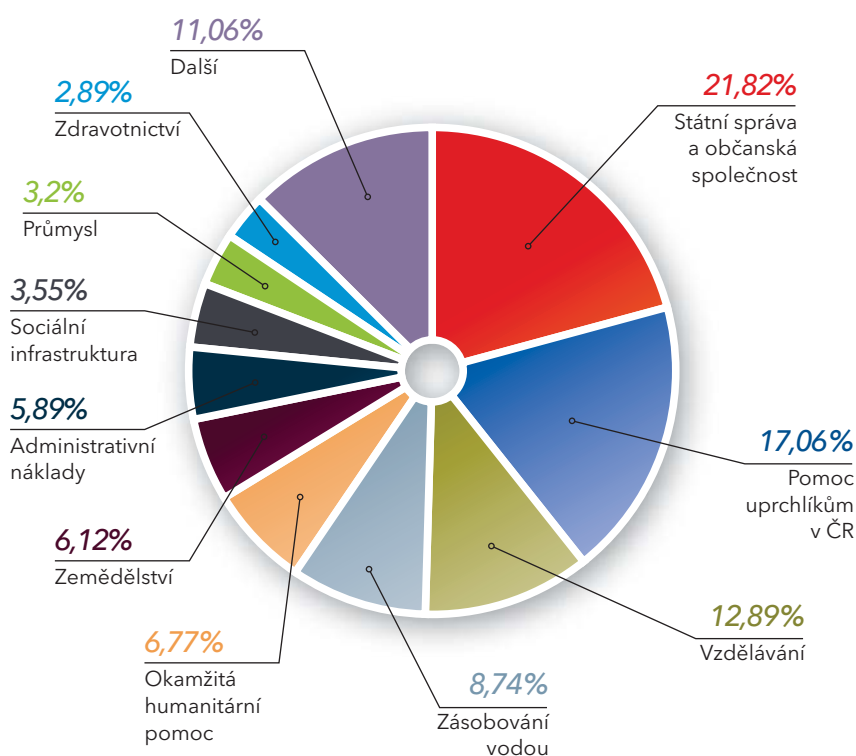
Z hlediska oblastí pomoci se Česká republika v roce 2010 zaměřila zejména na podporu státní správy a občanské společnosti, vzdělávání, zásobování vodou a zemědělství a na další sektory, přispívající k naplnění Rozvojových cílů tisíciletí – sociální infrastrukturu, podporu průmyslu, zdravotnictví, ochranu životního prostředí a energetiku.

Největší objem prostředků byl směřován na posilování kapacit státní správy a podporu občanské společnosti ve světě. Hlavním cílem těchto aktivit bylo vytvoření stabilní, mírové a demokratické občanské společnosti jako základu ekonomické prosperity i samé důstojné lidské existence. Přirozenou součástí této snahy je i dlouhodobá priorita České republiky a jeden z prvotních Rozvojových cílů tisíciletí – vzdělávání. Do uvedených oblastí proto směřovala třetina české bilaterální pomoci.

V rámci ostatních sektorů se Česká republika zaměřila na tradiční priority, kde využila svých komparativních výhod a zároveň jejich prostřednictvím přispěla k řešení naléhavých problémů partnerských zemí, např. v zemědělství a zásobování vodou. V roce 2010 pokračovaly aktivity i v dalších tradičních sektorech české pomoci, jakými jsou průmysl, ochrana životního prostředí či energetika.

Důležitou oblastí české zahraniční rozvojové spolupráce zůstala sociální pomoc a ochrana nejchudších a ohrožených skupin obyvatelstva v rozvojových zemích, včetně poskytování zdravotních a sociálních služeb.

Sektorové rozdělení dvoustranné oficiální rozvojové spolupráce (ODA) České republiky v roce 2010 (v %)

Státní správa a občanská společnost

Česká republika v roce 2010 uskutečnila projekty, které podporovaly řádnou správu věcí veřejných, jednak průřezově, s důrazem na zapojení místní komunity do procesu rozhodování o podobě projektu a důsledným dodržováním transparentnosti ve všech fázích realizace, jednak tematicky prostřednictvím specifických projektů zaměřených na zlepšení výkonu státní a místní správy.

Objemově nejvýznamnější částí tohoto sektoru byla účast České republiky na mírových operacích a civilních misích,

které jsou podrobněji popsány v kapitole věnované modalitám pomoci.

Velmi důležitou složkou české zahraniční rozvojové spolupráce je **program transformační spolupráce**, jehož cílem je přispívat k vytváření a posilování demokratických institucí, právního státu, občanské společnosti a zásad řádné správy veřejných záležitostí. Program se i v roce 2010 zaměřil na země přednostního zájmu zahraniční politiky České republiky, kde zároveň existuje určitý předpoklad přenositelnosti české zkušenosti a tradice vzájemných kontaktů (**Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzie, Irák, Kosovo, Kuba, Moldavsko, Barma/ Myanmar, Srbsko a Ukrajina**).

*Rozložení finančních prostředků na dvoustrannou rozvojovou spolupráci
v roce 2010 podle sektorů*

Sektor	Objem vynaložených prostředků (v mil. Kč)	Objem vynaložených prostředků (v mil. USD)	Podíl na dvoustranné ODA ČR (v %)
Státní správa a občanská společnost	330,39	17,32	21,82
Pomoc uprchlíkům v ČR	258,29	13,54	17,06
Vzdělávání	195,13	10,23	12,89
Zásobování vodou a sanitace	132,35	6,94	8,74
Okamžitá pomoc (humanitární pomoc)	102,56	5,38	6,77
Zemědělství, lesnictví a rybolov	92,68	4,86	6,12
Administrativní náklady dárce	89,25	4,68	5,89
Ostatní sociální infrastruktura a služby	53,71	2,82	3,55
Průmysl, stavebnictví a těžba	48,52	2,54	3,20
Zdravotnictví	43,71	2,29	2,89
Energetika	38,24	2,00	2,53
Obecná ochrana životního prostředí	34,30	1,80	2,27
Obnova po katastrofách (humanitární pomoc)	26,49	1,39	1,75
Sektorově nespécifikované projekty	21,72	1,14	1,43
Populační politiky a reprodukční zdraví	10,01	0,52	0,66
Doprava a skladování	9,56	0,50	0,63
Další multisektorové politiky	7,13	0,37	0,47
Všeobecná rozpočtová podpora	7,00	0,37	0,46
Prevence katastrof (humanitární pomoc)	5,17	0,27	0,34
Obchodní politiky a regulace	3,78	0,20	0,25
Komunikace	1,77	0,09	0,12
Obchod a další služby	1,42	0,07	0,09
Bankovní a finanční služby	0,83	0,04	0,05
Turistický ruch	0,20	0,01	0,01
CELKEM	1 514,19	79,36	100,00

Celkem bylo v roce 2010 v rámci Programu transformační spolupráce financováno 45 projektů českých nevládních organizací a institucí, realizovaných ve spolupráci s jejich partnery v cílových zemích, jakož i samostatných aktivit, uskutečněných převážně prostřednictvím zastupitelských úřadů. Kromě prioritních zemí se některé jednorázové aktivity týkaly i dalších zemí regionu Afriky, Asie a Blízkého východu. Řada projektů, na kterých se podílely české subjekty, byly vícestranné či mezinárodní. Celkově bylo na projekty, stipendia a aktivity na podporu demokracie a lidských práv v roce 2010 vynaloženo 43,6 mil. Kč.

V rámci sektoru byla významná činnost České republiky na podporu migrační politiky, zejména v zemích východní Evropy (hlavně v **Moldavsku**) a Střední Asie. Obsahově byly projekty zaměřeny na podporu místní správy, reintegraci navrátilců a rozvoj migrační infrastruktury. K největším projektům patřil systém budování migračních partnerství v **SNS**, podpora migrační infrastruktury a navrátilců na místní trh práce v **Moldavsku** a budování migračního managementu na **jižním Kavkaze**.

Prostřednictvím Ministerstva financí České republiky podpořila Česká republika transformační finanční a ekonomickou spolupráci v zemích západního Balkánu a na Dálném východě. Česká republika poskytla technickou pomoc ministerstvům financí v **Černé Hoře, Srbsku, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině, Kosovu, Makedonii, Moldavsku, Kazachstánu, Mongolsku** a v **Albánii**, obsahově šlo zejména o sdílení české zkušenosti z období transformace ekonomiky, přípravy na vstup do EU a s reformou veřejných financí.

■ Afghánistán/Lógar: Představitelé provinčního soudu v nové budově

Pomoc uprchlíkům v České republice

Česká republika na základě Úmluvy o právním postavení uprchlíků z 28.7.1951 pravidelně poskytuje útočiště osobám, které mají oprávněné obavy z pronásledování z politických, náboženských či rasových důvodů. Český systém zahrnuje zejména náklady na základní životní a sociální vybavení, zdravotnickou péči, jazykové a všeobecné vzdělání a výdaje, které zahrnují poradenskou činnost či sociokulturní kurzy.

Zvláštní pozornost Česká republika věnuje ohroženým skupinám (senioři, sirotci) a integračním aktivitám (osvojování českého jazyka, hledání práce a ubytování atp.). Pomoc je

poskytována jak prostřednictvím státních institucí (Správa uprchlických zařízení), tak místních samospráv a nevládních organizací.

Celkově poskytla Česká republika na pomoc uprchlíkům na území České republiky v roce 2010 částku 279 mil. Kč, z toho náklady uznatelné jako oficiální rozvojová pomoc (ODA) činí 258 mil. Kč. O mezinárodní ochranu požádali cizinci 54 různých státních příslušností (celkem 833 osob). Nejvíce žádostí bylo podáno státními příslušníky **Ukrajiny** (115), **Mongolska** (96) a **Běloruska** (56).

Vzdělávání

Programy na podporu vzdělávání, především základního a odborného

školství, patří k tradičním a nejpotřebnějším sektorům české zahraniční rozvojové spolupráce, neboť perspektivně ovlivňují prakticky všechny oblasti života rozvojových zemí – od základní gramotnosti přes využití vlastních kapacit až po politickou stabilizaci.

V základním školství se Česká republika zaměřuje zejména na výstavbu nových škol a zvyšování odborných a pedagogických kapacit učitelů. Další oblastí jsou alfabetační kurzy pro dospělou populaci odlehklých rurálních oblastí. Těmito aktivitami přispívá Česká republika k plnění druhého Rozvojového cíle tisíciletí: dosažení základního vzdělání pro všechny. Podpora odborného školství je dlouhodobě zaměřena na posilování kapacit

■ Vietnam: Česká republika ve Vietnamu podporuje vzdělávací aktivity pro děti a mládež

a udržitelnosti středního zemědělského školství.

V roce 2010 pokračovala například v **Angole** podpora středního zemědělského školství a zvýšení kvality základního vzdělávání v okrese Cuemba. Na integraci dětí s postižením či se speciálními potřebami do předškolního vzdělávacího systému je zaměřen dvouletý projekt v **Moldavsku**. Významným projektem bylo vybudování střediska pro vyšší odborné vzdělávání ve Vietnamu, víceletý projekt zaměřený na zvyšování kvality středních zemědělských vzdělávacích institucí byl realizován v **Afgánistánu**. V **Mongolsku** byl dokončen projekt zaměřený na zpřístupnění předškolního vzdělávání dětem z odlehklých komunit a projekt

zaměřený na podporu studijního programu sociální práce v Ulánbátaru.

Zvyšování kvality vzdělávání a rozšiřování možností vzdělávání pedagogických pracovníků sledoval projekt Podpora implementace moderních vyučovacích metod v základním a středním školství v Etiopii, s působností v Addis Abebě, v Regionálním státě Oromiya a Regionálním státě jižních národů, národností a lidu. Ve spolupráci s rakouskými donory Česká republika pomáhala v **Etiopii** ke zlepšení vzdělávání dětí s vadou sluchu a vybavila školy učebnicemi pro nevidomé.

Významnou část sektoru tvořily prostředky na **vysokoškolská stipendia** (celkem vynaloženo téměř 106 mil.

Kč). V průběhu roku 2010 studovalo na veřejných vysokých školách 590 vládních stipendistů ze 76 zemí. V daném roce ukončilo studium celkem 183 studentů (z toho 38 absolvovalo), 48 ukončilo studium jiným způsobem a 97 studentům byla v návaznosti na překročení standardní délky studia ukončena výplata stipendia (tito studenti většinou pokračují ve studiu na vlastní náklady). Pro akademický rok 2010/2011 Česká republika nabídla celkem 130 stipendijních míst (z nichž 60 bylo určeno pro studium navazujících magisterských či doktorských studijních programů v anglickém jazyce), a to 46 rozvojovým a dalším potřebným zemím a dále prostřednictvím Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO).

Zásobování vodou a sanitace

Přístup k pitné vodě je nadále jednou ze základních podmínek přežití obyvatel rozvojových zemí a přístup k vodním zdrojům všeobecně je nezbytnou podmínkou například pro rozvoj zemědělství. Nedostatek či naopak nadbytek vody, ochrana vodních zdrojů a čištění odpadních vod představují závažné problémy. Téma proto patří k dlouhodobým prioritám České republiky, která má v tomto sektoru řadu zkušeností a komparativních výhod.

V roce 2010 se česká zahraniční rozvojová spolupráce zaměřila zejména na zásobování obyvatel pitnou vodou a sanitaci, obnovu systémů nakládání s odpadními vodami, odstraňování starých ekologických zátěží a průzkum a predikci přírodních rizik.

Nejvýznamnější projekty se v roce 2010 uskutečnily v **Moldavsku**: byl vybudován varovný povodňový a monitorovací systém na moldavské řece Prut a proveden průzkum a sanace lokalit znečištěných ropnými látkami v moldavských vesnicích Lunga a Mărculești. Projekt obnovy systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni je příkladem úspěšné spolupráce donorů; společně s paralelním projektem Evropské komise, Rakouské rozvojové agentury (ADA) a Švýcarské agentury pro rozvoj (SDC) tvoří komplexní program řešící otázku pitné vody a sanitace v této oblasti. Pomoc se zásobováním pitnou vodou byla realizována v regionu **srbského** města Boričevac. Do **Bosny a Hercegoviny** Česká republika dodala technologii pro zavedení integrovaného systému nakládání s odpady v Unsko-Sanském kantonu.

Zvláštní skupinu na tomto úseku tvořila pomoc jedné z prioritních zemí – **Mongolsku**. V roce 2010 pokračovaly dlouholeté projekty se zaměřením na odlehlé oblasti: Česká republika pomohla například při řešení krizové situace v zásobování vodou ve vzdálených somonech v provincii Bulgan a dodala vodohospodářské celky pro oblasti s nedostatkem pitné vody. Na úseku sanitace Česká republika postavila čističku odpadních vod v kožedělném závodě v Darkhanu a navrhla způsob sanace v průmyslovém areálu Hargia v Ulánbátaru.

Projekt na zajištění dostupnosti pitné vody byl uskutečněn kvůli nedostatku pitné vody v **gruzínských** vesnicích v nárazníkové zóně při hranicích s Jižní Osetií, způsobený válkou v roce 2008. Na problémy s pitnou vodou byl zaměřen také projekt Strategický plán rozvoje laboratorní činnosti v oblasti sledování kvality pitných vod v Gruzii.

K významným projektům realizovaným v roce 2010 patřil projekt inženýrské geologie a hydrogeologie v **Etiopii**.

■ Etiopie: Nový vrt – zdroj vody

■ Uganda: Distribuce základních potravin

■ Barma/Myanmar: Zajištění obydlí pro oběti přírodní katastrofy

Humanitární pomoc

Cílem humanitární pomoci je zamezit ztrátám na životech a zmírnit lidské utrpení způsobené přírodní či lidsmi způsobenou katastrofou nebo ozbrojeným konfliktem. Dále jde též o pomoc zemím a regionům zasaženým dlouhodobou, komplexní humanitární krizí. V souvislosti s klimatickou změnou roste význam prevence katastrof, jež je rovněž součástí humanitární pomoci. Poskytování humanitární pomoci se řídí mezinárodní uznávanými zásadami dobrého dárcovství, především základními principy lidskosti, nestrannosti, neutrality a nezávislosti.

Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí, který vstoupil v platnost dne 1. července 2010, zakotvil definici humanitární pomoci, jež v souladu se současným mezinárodním pojetím zahrnuje jak okamžitou a dlouhodobou reakci na mimořádné události, tak prevenci katastrof. Zákon rovněž stanovil

pravomoci, především Ministerstva zahraničních věcí České republiky a Ministerstva vnitra České republiky, při poskytování humanitární pomoci. Dlouhodobé cíle a pojetí humanitární pomoci České republiky, včetně návaznosti na rozvojovou spolupráci, se promítly do Konceptce zahraniční rozvojové spolupráce na období 2010 – 2017.

Rok 2010 se vyznačoval vysokou frekvencí přírodních katastrof ve světě. Nejrozsáhlejší a dlouhodobé humanitární následky vyvolalo zemětřesení, které 12. ledna postihlo **Haiti**, a dále rozsáhlé záplavy, jež během srpna a září 2010 zasáhly až třetinu území **Pákistánu**. Na pomoc po těchto dvou humanitárních katastrofách Česká republika věnovala celkem 29 mil. Kč.

Přírodními katastrofami bylo ovlivněno i celkové geografické zaměření humanitární pomoci České republiky v roce 2010: více než třetina rozpočtu (32,5 mil. Kč) šla do Latinské Ameriky (**Haiti, Chile, Kuba**), další třetina

(29 mil. Kč) do Asie (**Pákistán, Afghánistán**, afghánští uprchlíci v **Íránu, Barma/Myanmar, Mongolsko, Srí Lanka**). Zbývající třetina byla věnována do subsaharské Afriky (19 mil. Kč), do Evropy (11,5 mil. Kč) a na Blízký východ (3 mil. Kč).

Kromě přírodních katastrof byla v souladu se zákonem č. 151/2010 Sb. a s Operační strategií humanitární pomoci na rok 2010 část prostředků věnována také na humanitární pomoc v zemích zasažených dlouhodobou (komplexní) humanitární krizí, především v subsaharské Africe. Zejména v této oblasti, a dále při obnově **Haiti** i pomoci **Pákistánu** a **Balkánu** po záplavách, byly formou dotací podpořeny humanitární projekty českých nevládních neziskových organizací. V rámci prevence katastrof byl humanitární příspěvek poskytnut Mezinárodní federaci Červeného kříže (IFRC) do programu zaměřeného na omezování rizik spojených s katastrofami na **Haiti**.

Další prostředky na pomoc po humanitárních katastrofách byly

poskytnuty z rozpočtu Ministerstva obrany České republiky (20 mil. Kč) a z rozpočtů krajských úřadů a vysokých škol (32 mil. Kč). Celkově tak byly v roce 2010 na humanitární pomoc vynaloženy z veřejných rozpočtů prostředky ve výši 141 mil. Kč.

Z hlediska členění OECD/DAC byla humanitární pomoc České republiky započitatelná jako oficiální rozvojová pomoc rozdělena následovně: okamžitá pomoc (102,56 mil. Kč), obnova po katastrofách (26,49 mil. Kč) a prevence katastrof (5,17 mil. Kč).

Zemědělství, lesnictví a rybolov

Zemědělství, lesnictví a rybolov představují pro obyvatele chudých nebo nedostatečně rozvinutých odlehlých oblastí rozvojových zemí většinou jeden z mála (či dokonce jediný) zdrojů obživy. Problémem bývá vysoká závislost na přírodních podmínkách, nízká efektivita a nedostatečná udržitelnost, které mohou mít okamžité dopady na základní životní potřeby lidí. Při šetrném hospodaření a při aplikaci moderních metod přispívají zemědělské aktivity k udržitelnému rozvoji a mají vliv na ekologickou stabilitu a biodiverzitu.

Česká republika se proto v sektoru zemědělství zaměřuje na komplexní práci s důrazem na využití vhodných zemědělských postupů a technologií. Svými aktivitami v sektoru zemědělství přispívá Česká republika k plnění Rozvojových cílů tisíciletí, a to zejména plnění prvního cíle: odstranění extrémní chudoby a hladu.

K nejvýznamnějším aktivitám v roce 2010 patřil projekt ke zvýšení konkurenceschopnosti producentů

mléka v severní **Bosně a Hercegovině**, který je zaměřen na zvýšení výroby kvalitního kravského mléka. V **Mongolsku** byla zahájena další fáze víceletého projektu, který zavádí systém identifikace hospodářských zvířat, který by měl přispět k ověření původu zvířat a tím k zajištění bezpečnosti výrobků živočišného původu.

V **Etiopii** byl zahájen projekt, jehož cílem je ochrana půdy a omezování negativních vlivů zemědělství v regionálním státě Jižních národů, národností a lidu (SNNPR), který poslouží jako pilotní model pro rozvoj komunit jižní Etiopie. V **Mongolsku** byla realizována studie variantních řešení rozvoje rostlinné výroby v pouštních oblastech. Na základě variant může být návazně vypsán víceletý projekt. Mezi další významné projekty je možné zařadit například projekt zaměřený na chov drůbeže a tržní uplatnění zemědělských produktů v provincii Bié v **Angole**, agrotechnická opatření pro řešení problémů sucha v **Moldavsku** a zavedení ekologického chovu včel v **Bosně a Hercegovině**.

V **Gruzii** byly v roce 2010 realizovány dva zemědělské projekty, které poskytly zemědělskému centru v Martvili základní kapacity, technickou podporu a mechanizaci v rámci projektu.

Ostatní sociální infrastruktura a služby

Základem aktivit v rámci tohoto sektoru jsou z hlediska české zahraniční rozvojové spolupráce projekty zaměřené zejména na ochranu ohrožených skupin obyvatelstva v rozvojových zemích a na migrační politiku. Česká republika přitom klade důraz na začleňování ohrožených skupin obyvatelstva a na ochranu a podporu dětí.

Nejrozsáhlejší projekty na tomto úseku v roce 2010 byly zaměřeny zejména na státy bývalého Sovětského svazu. Významnými projekty byla například podpora domácí pečovatelské služby v krajích Cahul a Dubasari v **Moldavsku**, volnočasových aktivit a integrace dětí z internátních škol a integrační program

Centra pro děti ulice ve Vadul lui Voda.
V **Gruzii** Česká republika podpořila mj.
ekonomický rozvoj opomíjených oblastí.

Celkově však česká pomoc pokrývala
řadu témat i regionů – od integrace
sluchově a zrakově postižených
do společnosti v **Kosovu** přes podporu
pro postižené děti v kambodžské
provincii Takeo po výstavbu hřišť
a podporu sportu v **Afghánistánu**.
V **Mongolsku** se Česká republika
zaměřila na stabilizaci sociálně
a geograficky odloučených komunit
a na zvýšení dostupnosti základní sociální
péče pro postižené a další znevýhodněné
skupiny v Ulánbátaru prostřednictvím
podpory aktivit studijního programu
sociální práce, v **Angole** Česká republika
podpořila sociálně pedagogické
centrum.

Průmysl, stavebnictví a těžba

Častou překážkou rozvoje v řadě zemí
jsou nedostatečné kapacity při využívání
vlastních bohatých přírodních zdrojů.
Kromě chudoby pak rozvojové země
rovněž čelí problémům se zaměstnaností,
jsou nuceny postupovat využití těchto
zdrojů zahraničním subjektům a následně
jsou znevýhodněny i v mezinárodním
obchodě. Důvodem bývají nejčastěji
neefektivní výrobní postupy, zastaralé
vybavení nebo jeho úplná absence
a nedostatek kvalifikovaných odborníků
i zkušeností.

Technická a metodologická podpora,
budování a posilování odborných kapacit
na úseku vybavení průmyslových závodů
a pomoc při využívání místních surovin
proto patří k tradičním směrům české
zahraniční pomoci. Česká republika se
již řadu let věnuje technické podpoře,
budování a posilování odborných kapacit

v průmyslových odvětvích, a to zejména
prostřednictvím transferu technologií
a přenosu know-how. V roce 2010 mezi
důležité oblasti podpory patřilo šíření
moderních technologií, mapování,
využívání surovinových zdrojů a podpora
malého a středního podnikání.

K nejvýznamnějším projektům patřila
například podpora těžby a úpravy
průmyslových nerostů na **Jamajce**
a ve vybraných státech CARICOM
a použití surovinové základny pro
průmyslové využití ve sklářském průmyslu
ve **Vietnamu**.

■ Srbsko: Dodávka sanitního vozu pro město Laptovo

■ Palestinská autonomní území: Elektrárna v Tubásu

Zdravotnictví

Tradičně významným sektorem české rozvojové spolupráce je podpora dostupnosti a zvyšování kvality zdravotní péče v rozvojových zemích, čímž se Česká republika podílí na plnění Rozvojových cílů tisíciletí č. 4, 5 a 6 (omezování úmrtnosti a zlepšování zdraví dětí a matek, čelení epidemiím a masově rozšířeným nemocem). Česká zahraniční rozvojová spolupráce se v roce 2010 zaměřila zejména na prevenci a včasné odhalení nádorových onemocnění a zvýšení dostupnosti zdravotní péče s důrazem na péči o matku a dítě.

K největším projektům v roce 2010 patřilo vzdělávání porodních asistentek pro Západní provincii v **Zambii**. Kromě podpory výuky studentů jednoletého porodnického oboru Česká republika postavila a vybavila studentskou ubytovnu a dodala zdravotnické vybavení pro porodní a poporodní oddělení Všeobecné nemocnice Lewanika.

Řada významných projektů byla realizována v **Srbsku**: Česká republika přispěla ke zvyšování

kvality a dostupnosti zdravotní péče v malých městech a na venkově – dodala zdravotnické vybavení pro fakultní nemocnici Dr. Dragiša Mišović v Bělehradě a podpořila prevenci rakoviny u žen v regionu Šumadija. V oblasti prevence rakoviny lze zmínit také projekt v Gruzii, který byl zaměřen na včasné odhalení rakoviny u žen v regionech Samegrelo a Shida Kartli.

Koncem roku 2010 byly zahájeny dva projekty v **Kambodži**, zaměřené na zlepšení kvality a dostupnosti zdravotní nutriční péče pro děti do 5 let v oblasti Takeo a na zlepšení zdraví matek a dětí v Kambodži.

Významnou součástí české pomoci byly jednorázové humanitární projekty v chudých afrických zemích, které měly za cíl vyplnit okamžitou potřebu pomoci v oblasti zdravotní péče, výživy a potravinové bezpečnosti. V **Zimbabwe** tak Česká republika pomohla projektem zaměřeným na základní zdravotní péči a výživu v Gweru; obdobné projekty byly realizovány v **keňském** uprchlickém táboře Dagahaley a v **konžských** nemocnicích.

Energetika

Nedostatek moderních a šetrných zdrojů energie a surovin, zvláště v odlehlých oblastech rozvojových zemí, je jednou z hlavních příčin pomalého ekonomického růstu a chudoby. Často bývá kompenzován využíváním ekologicky nešetrných zdrojů a vede tak k dalšímu zhoršování kvality životního prostředí. Modernizace stávajících a nahrazení neefektivních zdrojů energie a tepla za nové tak má kromě pozitivního ekonomického účinku na populaci také přímý vliv na zlepšení stavu životního prostředí.

Díky dlouholetým odborným zkušenostem se česká zahraniční rozvojová spolupráce zaměřuje na oblasti podpory udržitelných zdrojů energie a energetické soběstačnosti. Důrazem na udržitelné zdroje energie na místní úrovni navazuje Česká republika na jednu z priorit svého předsednictví v Radě EU v oblasti rozvojové spolupráce a přispívá k boji se změnou klimatu a plnění Rozvojového cíle tisíciletí č. 7: zajištění udržitelného stavu životního prostředí.

■ Afghánistán: Most v Lógaru

V roce 2010 byly největšími projekty budování malých a středních energetických zdrojů a souvisejících rozvodových sítí na **Palestinských autonomních územích**, dokončení modernizace elektrárny Al Hiswa v **Jemenu** a modernizace elektrárny v **mongolském** Ulánbátáru.

V **Gruzii** byla v roce 2010 zajištěna elektrifikace odlehlých oblastí regionu Tusheti, v rámci níž bylo obyvatelům horských vesnic dodáno 62 ostrovních fotovoltaických systémů.

Obecná ochrana životního prostředí

Sektor obecné ochrany životního prostředí zahrnuje poměrně širokou škálu aktivit v oblasti životního prostředí, obtížně zařaditelných do ostatních specifických sektorů. Především jde o vzdělávací a výzkumné aktivity, podporu tvorby relevantních politik a ochranu biosféry a biodiverzity.

Do obecné ochrany životního prostředí spadá také prevence povodní. V této oblasti má Česká republika mnohaleté zkušenosti s implementací rozvojových projektů, proto bylo rozhodnuto této komparativní výhody využít a zahájit v roce 2010 v **Moldavsku** nový projekt varovného povodňového systému na řece Prut, který bude realizován až do roku 2012.

V rámci uvedeného sektoru Česká republika podpořila také několik menších lokálních projektů, zaměřených zejména na region západního Balkánu. V **Bosně a Hercegovině** uhradila projekt „Green Space - Better Place“, v **srbském** městě Lešnici podpořila zavedení plynového topení v místní škole a v **Kosovu** regulaci místní řeky.

Doprava a skladování

Doprava je jedním z nejkomplexnějších, byť méně viditelným faktorem ekonomického i lidského rozvoje.

Základem využití často bohatých přírodních zdrojů je možnost je včas a efektivně dostat na místo odbytu: pokud dopravní kapacity chybějí (což platí zejména v odlehlých a nejchudších oblastech rozvojových zemí, zejména těch, jež nemají přístup k moři), promítají se následky do všech oblastí života: kromě jiného lidé pracují pouze s perspektivou místního odbytu, je omezena mobilita obyvatel (zejména těch nejchudších) a zhoršuje se dostupnost zdravotnické péče, vzdělávání a pracovních příležitostí.

Díky dlouholetým odborným zkušenostem se česká zahraniční rozvojová spolupráce v roce 2010 zaměřila na oblasti technické modernizace a rozvoje dopravní infrastruktury, konkrétně na strategii rozvoje, opravu a modernizaci prostředků městské hromadné dopravy a zvyšování bezpečnosti na železničních přejezdech.

Jeden z největších projektů zahraniční rozvojové spolupráce České republiky,

■ Mongolsko: Školící středisko v Ulánbátáru

realizovaný v tomto sektoru, byl zaměřen na generální opravu a modernizaci tramvají v městě Sarajevu v **Bosně a Hercegovině**, díky čemuž dochází k rekonstrukci tramvají poškozených za války v devadesátých letech. Dále byly v roce 2010 dány v **Srbsku** do užívání 4 železniční přejezdy, modernizované v rámci projektu zvyšování bezpečnosti na železničních tratích.

V **Gruzii** byl v roce 2010 realizován menší projekt, zaměřený na analýzu a návrh strategie optimalizace integrované městské dopravy v Tbilisi.

Obchodní politiky a regulace

Sektor obchodní politiky a regulace v prvé řadě pomáhá při vytváření obchodních politik, podpůrných podmínek a regulačního rámce obchodu: cílem je pomoc státní administrativě při stanovení pravidel a strategií a odstraňování

administrativních překážek, vedoucích k postupné a přínosné liberalizaci obchodu. V širším pojetí jde i o rozvoj domácího trhu a místních výrobních kapacit a budování infrastruktury na podporu obchodu. Součástí této pomoci je i podpora podnikatelského prostředí a rozvoj tržních institucí formou přenosu zkušeností a know-how.

Specifickým prvkem české zahraniční rozvojové spolupráce je program „Pomoc na podporu obchodu“ (Aid for Trade), zaměřený na rozvoj domácího trhu a místních produkčních kapacit a budování obchodní infrastruktury. Dochází tak k podpoře podnikatelského prostředí a rozvoji tržních institucí formou přenosu zkušeností a know-how. Projekty Aid for Trade jsou realizovány v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Česká republika v roce 2010 jeho prostřednictvím podpořila **Bosnu a Hercegovinu, Mongolsko, Moldavsko a Vietnam**.

Komunikace

Možnost komunikace patří mezi základní podmínky ekonomického i lidského rozvoje. Podpora tohoto sektoru má několikero dopady: organizačně napomáhá hospodářskému rozvoji, zejména v odlehlejších oblastech, pomáhá při využití často bohatých přírodních zdrojů včas a efektivně dostat je na místo odbytu. Odvozeně má velký význam i pro přístup ke vzdělání a informacím všeobecně.

Česká republika se v tomto sektoru v roce 2010 orientovala zejména na menší dodávky hardwaru a budování počítačových center. Počítačová gramotnost byla podpořena zejména v nejchudších zemích (v **Kenii a Ugandě**), další projekty se zaměřovaly zejména na dodávky počítačového vybavení, například v **Zambii, Barmě/Myanmaru, v Ugandě** a na **Haiti**.

Dvoustranná rozvojová spolupráce dle modalit pomoci

Rozvojové projekty

Nejčastější formou uplatnění prostředků v rámci dvoustranné rozvojové spolupráce byly i v roce 2010 **rozvojové projekty**, mající obvykle charakter tzv. technické pomoci (poradenství, know-how, semináře atd.). Tato forma plně koresponduje s principem partnerství a zároveň umožňuje využití dlouhodobých zkušeností českých odborníků ve vybraných sektorech. V případech podložených zájmem partnerské země byly realizovány projekty investičního (infrastrukturního) charakteru. Projekty byly zadávány formou veřejných zakázek i udělováním dotací.

Zvláštní skupinu rozvojových projektů tvořily také v roce 2010 tzv. malé lokální projekty, realizované při zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí, které umožňují menší, přesně cílené rozvojové aktivity. Cílem těchto projektů bylo na základě znalosti zastupitelských úřadů o daném teritoriu přispět místním subjektům – vzdělávacím, zdravotnickým, sociálním, nestátním neziskovým organizacím, místním komunitám apod. – na menší rozvojové aktivity, které by měly být komplementární k národním rozvojovým plánům.

Kromě rozvojových projektů, realizovaných v zahraničí, byly v rámci dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráce uskutečněny též dotační projekty realizované v České republice zaměřené na rozvojové vzdělávání a osvětu, podporu nestátních nevládních organizací a jejich platform apod.

Z prostředků vyčleněných na dvoustrannou zahraniční spolupráci v roce 2010 bylo

na projekty v rozvojových zemích čerpáno celkem 501,5 mil. Kč. V rozvojových zemích bylo realizováno celkem 151 velkých rozvojových projektů v objemu 457 mil. Kč a 65 malých lokálních projektů v objemu 18,6 mil. Kč. V České republice nebo v státech EU bylo realizováno 61 projektů v objemu 25,7 mil. Kč.

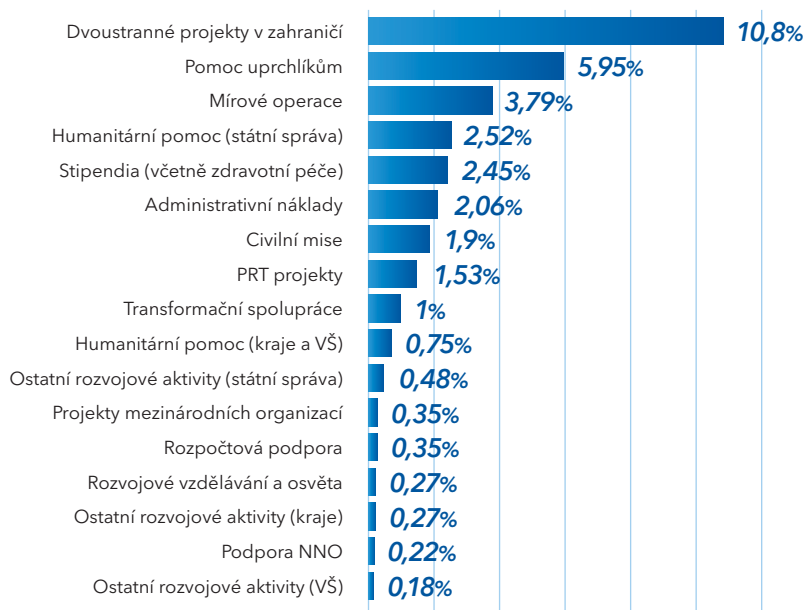
Na realizaci projektů se podílely subjekty z České republiky i z partnerských zemí. Nejvíce čerpaných prostředků směřovalo na projekty realizované podnikatelskými subjekty (54 %). Podíl nestátních neziskových organizací na čerpání činil 30 % a podíl státních orgánů, příspěvkových organizací a subjektů územní samosprávy činil 3 %. Na rozvojové aktivity univerzit bylo vynaloženo 7 % z celkového objemu

prostředků na realizované projekty. Místní subjekty realizovaly 5 % objemu prostředků, na celkovém počtu projektů se však podílely 25 %.

Sektorové zaměření projektové části zahraniční rozvojové spolupráce v roce 2010 odpovídalo tradičním českým prioritám: největší část byla realizována na úseku zásobování vodou a sanitace (téměř čtvrtina), následovaly sektory zemědělství, průmyslu, sociálních infrastruktur, vzdělávání a zdravotnictví.

Kromě výše uvedených aktivit byly v rozvojových zemích realizovány projekty z prostředků vyčleněných z jiných veřejných rozpočtů, zejména z rozpočtů vysokých škol a krajů.

Rozdělení dvoustranné rozvojové spolupráce ČR v roce 2010 podle modalit pomoci (% výdajů v rámci celé ODA)

Stipendia

Další významnou součástí dvoustranné rozvojové spolupráce jsou stipendia, která jsou každoročně poskytována 130 studentům z rozvojových zemí ke studiu na veřejných vysokých školách v České republice. Tradice poskytování stipendií sahá do padesátých let minulého století a od této doby absolvovalo studium v Československu/České republice cca 22 tisíc vládních stipendistů. Výuka probíhá v bakalářských, magisterských, navazujících magisterských a doktorských studijních programech. Program vládních stipendií je ve společné gesci Ministerstva zahraničních věcí České republiky a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, která při jeho naplňování úzce spolupracují s Ministerstvem zdravotnictví České republiky.

V průběhu roku 2010 studovalo na veřejných vysokých školách 590 vládních stipendistů ze 76 zemí. V daném roce ukončilo studium celkem 183 studentů (z toho 38 absolvovalo), 48 ukončilo studium jiným způsobem a 97 studentům byla v návaznosti

na překročení standardní délky studia ukončena výplata stipendia (tito studenti většinou pokračují ve studiu na vlastní náklady). Pro akademický rok 2010/2011 Česká republika nabídla celkem 130 stipendijních míst (z nichž 60 bylo určeno pro studium navazujících magisterských či doktorských studijních programů v anglickém jazyce), a to 46 rozvojovým a dalším potřebným zemím a dále organizaci UNESCO. Celkem bylo na stipendia pro studenty z rozvojových zemí (včetně zdravotní péče) čerpáno 106 mil. Kč.

Civilní mise a mírové operace

Poslání civilních misí a mírových operací obecně spočívá v předcházení vzniku a rozšiřování konfliktu, ve stabilizaci situace po vypuknutí konfliktu a vytváření podmínek k nastolení mírového řešení, v asistenci při provádění mírových dohod a v pomoci států a regionů během období přechodu ke stabilní veřejné správě, založené na principech dobré správy a demokracie a pomoci při rozvoji

ekonomiky. V současnosti se vojenské a nevojenské hrozby stále více prolínají, proto je velmi důležitá koordinace armádních, policejních a civilních subjektů, které se na misích podílejí. Mírové mise jsou koncipovány jako civilně vojenské, kromě tradičních úkolů pro armádu se zaměřují na podporu právního státu, budování veřejné správy, civilní obranu a výcvik místních policejních složek.

K vysílání civilních expertů do misí Evropské unie a dalších mezinárodních organizací se Česká republika zavázala v rámci tzv. Civilian Headline Goal (Civilní rámcový cíl). Základem je působení českých expertů v misích EU. Česká republika v průběhu roku 2010 personálně přispěla vysláním přibližně 50 expertů do civilních misí Evropské unie, EUMM Gruzie, EULEX Kosovo, EUBAM Moldavsko, EUPM Bosna a Hercegovina, EUJUST LEX Irák, EUPOL Afghánistán, EUPOL COPPS Palestinská území. Nejvýznamnější český kontingent byl vyslán na misi EULEX **Kosovo** (celkem za všechny rezorty 29,9 mil. Kč) a dále na mise EU v **Afgánistánu** a **Bosně a Hercegovině**.

Česká republika dále financovala aktivity 11 civilistů v Provinčním rekonstrukčním týmu (PRT) v **afghánském** Lógaru a v návaznosti na změnu Pravidel pro vysílání občanů České republiky do civilních struktur mezinárodních vládních organizací i působení 1 experta v kanceláři Vysokého civilního představitele v Kábulu a 1 experta v KFOR **Kosovo**. V rámci Organizace na podporu bezpečnosti a spolupráce v Evropě (OBSE) byli v roce 2010 sekondováni 4 civilisté v polních operacích, 1 expertka v Sekretariátu OBSE ve Vídni a 55 krátkodobých pozorovatelů bylo vysláno do volebních pozorovatelských misí v různých zemích.

■ Angola: Česká republika podporuje v Angole také projekty směřující k odstranění negramotnosti ve venkovských oblastech země

Rovněž pokračovala civilní mise v rámci Organizace spojených národů. V průběhu roku 2010 čeští experti působili v civilní misi OSN UNMIL v **Libérii**.

Česká republika se opět zapojila do mise Severoatlantické aliance Mezinárodních bezpečnostních podpůrných sil v **Afgánistánu** (International Security Assistance Force, ISAF), k jejímž úkolům dlouhodobě patří zejména podpora afghánské vlády při obnově země a zajišťování bezpečného prostředí, pomoc při výcviku afghánských bezpečnostních sil, poskytování podpory mezinárodním vládním i nevládním organizacím při humanitárních operacích a vytváření podmínek pro návrat uprchlíků a podpora afghánských národních bezpečnostních sil v boji proti obchodu s drogami. Aktivita v rámci této mise s přímou vazbou na zahraniční rozvojovou spolupráci byly vyčísleny ve výši téměř 137 mil. Kč.

Podpora nevládních organizací

Dotační podpora nevládních organizací, činných v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce, byla zaměřena jednak na rozvoj kapacit těchto organizací a jejich platform, kde bylo v roce 2010 částkou 6,85 mil. Kč dotováno 16 projektů na podporu kapacit a partnerství nevládních organizací; čtyřem platformám bylo rozděleno celkem 2,76 mil. Kč.

Jedním z významných typů dotací, které jsou velmi přínosné jak z hlediska budování rozvojového partnerství nevládních organizací, tak z hlediska efektivního vynaložení prostředků a čerpání prostředků z jiných zdrojů, je podpora trojstranných projektů. Jejich smyslem je spolupráce mezi subjekty z České republiky, další vyspělé země

nebo Evropské unie a rozvojové země. Tyto projekty jsou primárně zaměřeny na plnění Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs), zejména na boj s globální chudobou, podporu vzdělávání a transferu know-how. Tyto projekty jsou realizované i v zemích, které nejsou hlavní prioritou české zahraniční rozvojové spolupráce, ale v nichž nevládní organizace realizují smysluplné záměry, korespondující s MDGs. V roce 2010 se uskutečnilo 42 trilaterálních projektů v celkové hodnotě 18 mil. Kč.

V rámci podpory dvoustranných projektů nevládních organizací v zahraničí bylo v roce 2010 vynaloženo 17,26 mil. Kč na 5 tzv. velkých projektů čtyř nevládních organizací v Afgánistánu, Angole, Etiopii a Moldavsku. Za účasti nevládních organizací byla v roce 2010 realizována také významná část rozvojové a rekonstrukční pomoci Gruzii, šlo o 5 projektů v hodnotě 17,1 mil. Kč.

Informovanost o rozvojové spolupráci

Veřejná a politická podpora je klíčovým předpokladem pro efektivní realizaci rozvojové spolupráce, a informování veřejnosti proto hraje významnou roli. Snaha rozšířit informace o výsledcích a prospěšnosti rozvojové spolupráce mezi občany je také vedena snahou o povzbuzení vyšší samostatné aktivity společnosti.

Ministerstvo zahraničních věcí jako koordinátor zahraniční rozvojové spolupráce provádí informační činnosti i v rámci vlastního informačního a osvětového programu, který spočívá ve vydávání tiskovin a publikací, provozování internetových stránek, spolupráci s novináři, pořádání konferencí, seminářů, výstav apod. Kromě toho finančně podporuje aktivity nevládního a akademického sektoru a přispívá formou stipendií na cesty novinářů do rozvojových zemí.

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je z pohledu Ministerstva zahraničních věcí České republiky velmi důležitou oblastí, kterou dlouhodobě aktivně podporujeme. Na rozdíl od jiných zemí Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) je informovanost české veřejnosti o globálních problémech a způsobech jejich řešení zatím nízká⁵. Přes nepopiratelnou solidaritu, kterou

■ Česká republika: Globální rozvojové vzdělávání

lidé v České republice prokazují při humanitárních krizích, stále chybí širší povědomí o tom, co znamená extrémní chudoba, o existenci a významu dlouhodobé rozvojové spolupráce i o širším kontextu globálních otázek.

V rámci dotačních titulů Ministerstvo zahraničních věcí v roce 2010 vyčlenilo 12 mil. Kč na oblast rozvojového vzdělávání a osvěty. To umožnilo realizaci 16 projektů, na něž bylo celkem vyčerpáno 11,4 mil. Kč. Počet i dopad vzdělávacích aktivit, zaměřených na rozvojovou a globální problematiku prostřednictvím nevládních organizací, vysokých škol, ale i jednotlivých učitelů na všech typech škol, díky této podpoře za poslední roky výrazně vzrostl.

Na základě zkušeností jiných vyspělých dárcovských zemí i doporučení mezinárodních organizací a po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky iniciovalo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky přípravu **Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání**. Ta sleduje dva hlavní záměry – v koncepční části stanovit a definovat cíle, témata a principy globálního rozvojového vzdělávání a ve strategické části nastínit strategická opatření na nejbližší pětileté období. Strategie je hlavním koncepčním vodítkem pro všechny instituce, které se globálnímu rozvojovému vzdělávání věnují.

⁵ Podle průzkumu Eurobarometru „Rozvojová pomoc v době hospodářských turbulencí“ z roku 2009 slyšelo o Rozvojových cílech tisíciletí jen 17 % Čechů oproti například 64 % Nizozemců a 45 % Švédů.

6

Mnohostranná zahraniční rozvojová spolupráce České republiky v roce 2010

Vzhledem k provázanosti současného světa a komplexnosti problémů nelze rozvojových cílů dosáhnout pouze poskytováním dvoustranné pomoci. Pro zásadní a dlouhodobé zlepšení situace v chudých zemích je nutná koordinovaná globální akce, zahrnující rozsáhlý okruh politik – mezinárodní obchod, opatření v souvislosti se změnou klimatu, daňovou problematiku, boj proti korupci, otázky migrace, bezpečnosti atd.

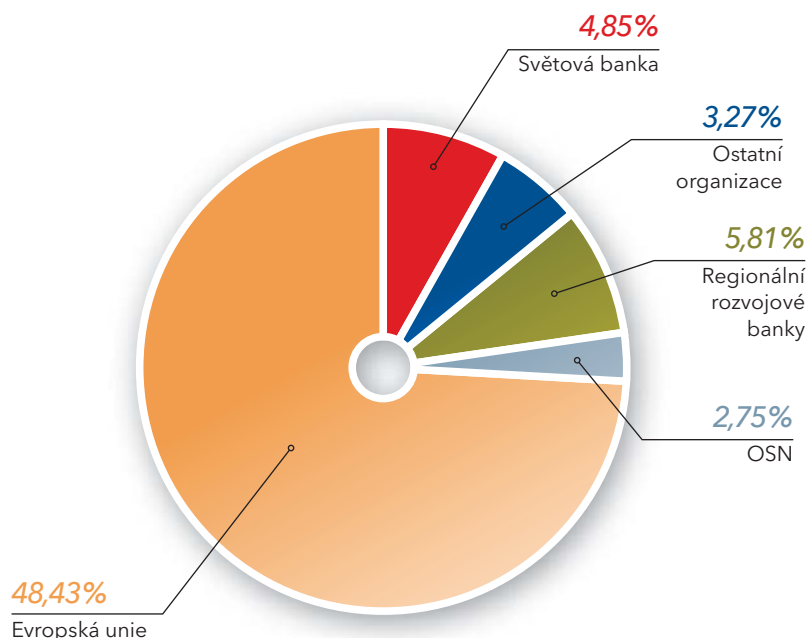
Česká republika v tomto směru spolupracuje s řadou mezinárodních organizací, které usilují o celosvětové snížení chudoby. Zapojuje se zejména do rozvojových aktivit Organizace spojených národů, Evropské unie, mezinárodních finančních institucí a dalších mezivládních organizací.

Způsoby zapojení České republiky do činnosti mezinárodních organizací jsou různorodé: v mnoha případech jde o přímé zapojení českých expertů do konkrétních rozvojových projektů realizovaných danou organizací, často jsou cíleně podpořeny přesně vymezené aktivity organizace v rozvojovém světě, a tou nejzákladnější formou je poskytnutí finančního příspěvku do rozpočtu dané organizace.

Kromě povinných odvodů, které vyplývají přímo z členství v těchto organizacích, poskytuje Česká republika každoročně mnohým z nich finanční podporu také na dobrovolné bázi, přičemž se stále více snaží o to, aby byly zároveň v rostoucí míře využívány kapacity českých expertů.

Česká republika se účastní práce těchto organizací také ve výkonných a jiných orgánech a podílí se na stanovení strategií a rámcových plánů činnosti.

Členění mnohostranné rozvojové spolupráce České republiky v roce 2010
(podíl na celkovém objemu ODA v %)

Výdaje na mnohostrannou rozvojovou spolupráci České republiky v roce 2010

	Objem vynaložených prostředků (v mil. Kč)	Objem vynaložených prostředků (v mil. USD)	Podíl na objemu rozvojové spolupráce (v %)
Programy, fondy a agencie v rámci OSN	119,58	6,27	2,75
Evropská unie	2 102,78	110,21	48,43
Skupina Světové banky	210,72	11,04	4,85
Regionální rozvojové banky	252,40	13,23	5,81
Ostatní organizace	142,11	7,45	3,27
CELKEM	2 827,59	148,20	65,12

Zapojení do rozvojových aktivit v rámci Organizace spojených národů

Mnohostranná rozvojová spolupráce České republiky v rámci systému OSN doznala v posledních letech zásadních změn. Ve spolupráci s OSN ji Česká republika modernizovala a postupně ji uvádí do souladu s kritérii vyspělých zemí. Výrazným předělem se stal rok 2004, kdy Česká republika sama přestala být příjemcem pomoci a nadále již vystupuje výhradně jako dárce. Významný je fakt, že projekty rozvojové spolupráce realizované v rámci systému OSN podléhají přísnému auditu a jejich přínosy a efektivita jsou tak nepochybné.

Tato spolupráce byla v roce 2010, stejně jako v minulých letech, realizována prostřednictvím jednak tzv. mandatorních (povinných) příspěvků, které vyplývají přímo z členství v příslušných specializovaných organizacích (UNIDO, FAO, WHO atd.), jednak také prostřednictvím účelových příspěvků fondům a programům OSN (UNDP, UNV, UNHCR).

Výše povinných příspěvků se odvíjí od příspěvkové škály OSN, platné pro dané dvouleté období. Účelové příspěvky umožňují financovat aktivity mezinárodního společenství v těch oblastech, které nejsou financovány, nebo jsou financovány jen zcela omezeně z mandatorních příspěvků členských států. Tento princip je rozšířen zejména v systému OSN, kde kromě organizací se specializovaným zaměřením existují i desítky programů a fondů financovaných pouze na základě dobrovolnosti členských států.

V roce 2010 bylo ze státního rozpočtu vynaloženo zhruba 119,57 mil. Kč na platby do OSN, které lze podle

metodiky OECD započítat jako oficiální rozvojovou pomoc.

Rozvojový program OSN (UNDP)

Rozvojový program OSN (United Nations Development Programme- UNDP), založený v roce 1966 na základě rezoluce VS OSN č. 2029, je hlavním orgánem OSN pro koordinaci rozvojové činnosti. Má globální dosah a ročně spravuje finanční zdroje v hodnotě 5,2 miliardy USD, což z něho činí největšího poskytovatele grantové pomoci v rámci systému OSN. UNDP se prostřednictvím svých rozvojových aktivit zaměřuje na problematiku odstraňování chudoby, podpory demokratického vládnutí, vztahu životního prostředí a udržitelného rozvoje, dopadu klimatické změny na rozvoj a zmírňování následků hospodářské a finanční krize v oblasti rozvoje. UNDP plní klíčovou roli v procesu posilování koherence rozvojového systému OSN, zejména v tzv. pilotních zemích.

UNDP je jedním z hlavních programů, do něhož Česká republika od roku 2000 směřuje své příspěvky na multilaterální rozvojovou pomoc. V roce 2010 byl poskytnut UNDP příspěvek ve výši 6 mil. Kč na implementaci projektů koordinovaných Regionálním centrem UNDP v Bratislavě, především na rozvojové aktivity UNDP realizované českými subjekty v regionu východní Evropy a v zemích SNS. Dalších 2,8 mil. Kč bylo poskytnuto na provedení evaluací dvoustranných rozvojových projektů České republiky v Moldavsku, Mongolsku a v Bosně a Hercegovině.

V roce 2010 se Česká republika účastnila jednání Výkonné rady Programu OSN pro rozvoj (UNDP) a Populačního fondu OSN (UNFPA) jako pozorovatel, v dubnu 2010 však úspěšně kandidovala do Výkonné rady na období 2010 – 2012. V roce 2011 Česká republika Výkonné radě UNDP/ UNFPA předsedá.

Program OSN pro dobrovolníky (UNV)

Čeští dobrovolníci se od roku 1995 aktivně zapojují do rozvojových programů a mírových misí OSN. Celkem již působilo v rozvojových zemích a krizových oblastech světa více než 200 českých dobrovolníků.

Podporu dobrovolnickým aktivitám v systému OSN projevila Česká republika v roce 2010 účastí 13 českých dobrovolníků, z toho 6 žen, v multilaterálních programech UNV. Čeští dobrovolníci působili na dlouhodobých misích zejména v Africe, Asii a na Balkáně, například v Kosovu, Bosně a Hercegovině, Ukrajině, v Mongolsku, Jemenu, Čadu, Konžské demokratické republice či Maroku.

V roce 2010 byl UNV poskytnut peněžní dar ve výši 4 mil. Kč na vysílání českých dobrovolníků do rozvojových projektů.

Fond OSN pro populaci a rozvoj (UNFPA)

Fond OSN pro populaci a rozvoj (UNFPA) jako výkonná agentura Hospodářské a sociální rady

OSN monitoruje, přezkoumává a vyhodnocuje implementaci Akčního programu mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD) na národní, regionální a mezinárodní úrovni. Ve svých rozvojových programech se UNFPA soustřeďuje na problematiku reprodukčního zdraví, tj. zejména na posilování zdraví matek, globální přístup k zdravotnické osvětě, snižování dětské úmrtnosti a prevenci HIV/AIDS.

Program OSN pro životní prostředí (UNEP)

Činnost UNEP je zaměřena na podporu rozvoje mezinárodní spolupráce v oblasti životního prostředí, koordinaci environmentálních programů OSN, sledování stavu životního prostředí ve světě, předkládání návrhů na řešení nejdůležitějších problémů životního prostředí, na podporu výzkumu, výměnu a šíření informací o životním prostředí.

UNEP odpovídá za environmentální stránku udržitelného rozvoje a její propojení s ekonomickou a sociální dimenzí udržitelného rozvoje.

Česká republika se již od roku 2002 nepřetržitě zapojuje do činnosti Řídící rady UNEP a aktivně se účastní do diskusí na podporu posilování mezinárodní správy životního prostředí (IEG) a zefektivnění činnosti UNEP. Prioritou pro budoucnost by mělo být zajištění efektivní implementace stávajících nástrojů environmentální politiky.

■ Budova OSN v New Yorku

Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO)

FAO stojí v čele mezinárodního úsilí při řešení problému hladu ve světě a je partnerem nejen pro rozvojové země, ale též pro země rozvinuté.

V současné době prochází FAO závěrečnou částí reformy, založené na výstupech nezávislé vnější evaluace z let 2007 – 2008, kterou inicioval region Severní Ameriky. Kompletní reforma organizace, jejíž rozsah a hloubka je v systému OSN zatím bezprecedentní, by měla být dokončena v roce 2013. V aktuálním rozpočtovém a programovém období (2010 – 2011) představovaly reformní kroky implementaci bezmála 160 konkrétních opatření, z nichž více než 80% již bylo úspěšně završeno.

V roce 2010 byly z prostředků České republiky, poskytnutých FAO v předešlém roce, uspořádány tři vícedenní odborné semináře pro zaměstnance ministerstev zemědělství a jiných státních organizací ze střední a východní Evropy. Jejich tématy bylo nakládání s půdou (Workshop on Land

Tenure an Land Consolidation, Praha), myslivost a agroturistika (Workshop on Gamekeeping and Agroturism in Central and Eastern Asian Countries, Kazachstán) a statistika v zemědělství (Workshop on Gender-Disaggregated Data in Agriculture). V roce 2010 nadále působili v ústředí FAO v Římě tři odborníci z České republiky.

Česká republika poskytla v roce 2010 povinný příspěvek do rozpočtu FAO ve výši 26,7 mil. Kč (započitatelný do ODA ve výši 51 %).

Světová zdravotnická organizace (WHO)

Světová zdravotnická organizace (World Health Organization) byla založena v roce 1946. Hlavními směry činnosti WHO je vypracování zdravotní politiky a konzultační činnost dle potřeb členských států, odborná pomoc při vypracování národních zdravotnických strategií, sledování indikátorů zdravotního stavu populace a ukazatelů hodnotících zdravotnické systémy jednotlivých států, rozvoj a testování nových technologií a postupů pro kontrolu nemocí a řízení zdravotní péče. V roce 2010 pokračovala spolupráce České republiky s kanceláří WHO v Praze.

Česká republika poskytla v roce 2010 povinný příspěvek do rozpočtu WHO ve výši 23,8 mil. Kč (započitatelný do ODA ve výši 76 %).

Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO)

UNIDO je specializovanou agencí OSN se zaměřením na pomoc rozvojovým

zemím a zemím s přechodovou ekonomikou v oblastech podpory budování exportních kapacit, průmyslu, environmentálních technologií, energetiky a zemědělství. UNIDO rovněž pomáhá těmto zemím při budování příznivého investičního klimatu a při jejich integraci do světové ekonomiky.

Česká republika poskytla v roce 2010 povinný příspěvek do rozpočtu UNIDO ve výši 7,53 mil. Kč. Z prostředků, poskytnutých Českou republikou nad rámec povinného příspěvku v předchozích obdobích, byl v roce 2010 realizován rozvojový projekt v Moldavsku s využitím české expertizy v oblasti čistší produkce a projekt v Srbsku zaměřený na udržitelné zdroje energie. V UNIDO působí český expert, který se podílí na realizaci projektu v oblasti podpory agrárního průmyslu.

Mezinárodní organizace práce (ILO)

V roce 2010 pokračovala spolupráce České republiky s Mezinárodní organizací práce zejména v oblasti prohloubení demokracie, dodržování lidských práv a podpory důstojné práce a sociální spravedlnosti prostřednictvím tvorby pracovních míst a ochrany práv pracujících.

V roce 2010 byla dokončena realizace rozvojového projektu v Moldavsku zaměřeného na posílení kapacit a strategií vládních institucí při implementaci aktivních politik zaměstnanosti s ohledem na znevýhodněné skupiny obyvatel, v roce 2010 byla také zahájena realizace projektu k podpoře zaměstnávání zdravotně postižených v Mongolsku.

Program OSN pro lidská sídla (UN-Habitat)

UN-HABITAT je program systému OSN, systematicky zaměřený na problematiku lidských sídel a s ní související otázky udržitelného rozvoje a plnění Rozvojových cílů tisíciletí. Česká republika byla v roce 2008 zvolena do Řídící rady UN-HABITAT na období 2009 – 2012.

Kancelář OSN pro humanitární záležitosti (UNOCHA)

Česká republika v roce 2010 pokračovala ve spolupráci s Kanceláří OSN pro humanitární záležitosti (UNOCHA), která má na starosti praktickou mobilizaci a koordinaci humanitární pomoci v zemích zasažených přírodní katastrofou, vojenským konfliktem nebo i komplexní humanitární krizí. Vyhlašuje globální i okamžité humanitární výzvy, zajišťuje koordinaci poskytování pomoci v jednotlivých sektorech, zasazuje se za ochranu humanitárního prostoru a dostupnost pomoci k potřebným.

Světový potravinový program (WFP)

Úkolem WFP je pomáhat chudým obyvatelům rozvojových zemí v boji s hladem a chudobou. Prostřednictvím potravinové pomoci podporuje WFP ekonomický a sociální rozvoj. V případě mimořádných událostí poskytuje program rychlou pomoc obětem přírodních i lidmi způsobených katastrof a válek. Osmdesát procent zdrojů potravinového programu je

využíváno na pomoc při mimořádných událostech.

Ve Světovém potravinovém programu (WFP) působil stálý zástupce České republiky v roce 2010 jako předseda východoevropské regionální skupiny. Na žádost WFP poskytla Česká republika v roce 2010 příspěvek ve výši 3 mil. Kč na humanitární projekty WFP pro hladovějící obyvatele Nigeru a Čadu.

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

UNHCR od svého založení v roce 1951 jako jedna z nejvýznamnějších humanitárních organizací na světě pomohl více než 50 milionům lidí začít nový život. V současnosti se ve 117 zemích stará přibližně o 32,9 milionu lidí. UNHCR se zaměřuje nejen na uprchlíky, ale také na osoby žádající o azyl a na uprchlíky, kteří se vrátili do zemí původu, osoby bez státní příslušnosti a na velkou část z tzv. vnitřně přesídlených osob, jejichž celkový počet ve světě se odhaduje na 26 milionů.

Česká republika v roce 2010 průběžně komunikovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) prostřednictvím ženevského ústředí i pražské pobočky. Na podzim roku 2010 Česká republika podpořila část o 3 mil. Kč program UNHCR pro afghánské uprchlíky v Íránu, který byl zaměřen na budování přístřeší a generování základních zdrojů obživy pro zranitelné rodiny.

Dětský fond OSN (UNICEF)

UNICEF se zaměřuje na programovou pomoc strádajícím dětem celého světa v sektorech zdravotnictví, výživy, školství, účasti matek na rozvoji apod. Zároveň je UNICEF v rámci humanitárního koordinačního systému odpovědný za tzv. clustery v sektorech voda a sanitace, ochrana dětí a vzdělávání.

Prostřednictvím UNICEF věnovala Česká republika v lednu 2010 příspěvek ve výši 5 mil. Kč na pitnou vodu pro lidi zasažené zemětřesením na Haiti v rámci okamžité humanitární výzvy OSN.

Agentura OSN pro pomoc palestinským uprchlíkům (UNRWA)

Agentura OSN pro pomoc palestinským uprchlíkům (UNRWA) je zejména v Gaze prakticky jedinou nezávisle fungující humanitární organizací. Kromě toho pomáhá zajišťovat základní životní podmínky také v palestinských uprchlických táborech v Libanonu, Jordánsku a Sýrii. Česká republika proto i v roce 2010 přispěla na tyto programy částkou 3 mil. Kč.

Ústřední fond OSN pro reakci na katastrofy (CERF)

Ústřední fond OSN pro reakci na katastrofy (CERF), který byl ustaven v roce 2005, uvolňuje finanční prostředky na pokrytí humanitárních potřeb v první fázi velkých katastrof (než se zdaří mobilizovat zdroje bilaterálních dárců), na druhé straně pomáhá pokrývat výpadky ve financování dlouhodobých humanitárních programů. Česká republika do tohoto fondu každoročně přispívá, v roce 2010 poskytla 2,5 mil. Kč.

Zapojení do rozvojových aktivit v rámci Evropské unie

Evropská unie (EU) je kolektivně největším světovým poskytovatelem rozvojové pomoci a významným zastáncem pozitivních principů jejího uskutečňování. Na formulaci a provádění této politiky se aktivně podílí i Česká republika. Podle Lisabonské smlouvy náleží rozvojová spolupráce do oblasti sdílených pravomocí, kdy se aktivity Unie a členských států vzájemně doplňují

a posilují. Základním dokumentem EU pro oblast rozvojové spolupráce, ke kterému se Česká republika přihlásila, je Evropský konsenzus o rozvoji z roku 2005. Evropský konsenzus stanovuje společný rámec pro opatření v oblasti rozvojové spolupráce na úrovni členských států i Unie a potvrzuje společné závazky spojené s plněním Rozvojových cílů tisíciletí, především snížení

celosvětové chudoby o polovinu do roku 2015. Konsenzus klade velký důraz na partnerství s rozvojovými zeměmi a jejich vlastní odpovědnost za proces rozvoje, ale také na větší efektivitu poskytované pomoci a koherenci rozvojové politiky s dalšími politikami, které na rozvoj mají vliv.

V roce 2010 potvrdila EU zájem zastávat úlohu největšího světového dárce rozvojové pomoci na základě Evropského konsenzu o rozvoji z roku 2005 a v souladu s principy Pařížské deklarace o účinnosti pomoci z roku 2005 a závěry Fóra na vysoké úrovni o efektivnosti pomoci v Akkře z roku 2008. Zároveň EU potvrdila i svůj kolektivní závazek dosáhnout úrovně oficiální rozvojové pomoci ve výši 0,7 % hrubého národního důchodu do roku 2015.

Česká republika v rámci Evropské unie dlouhodobě usiluje o úzkou vazbu své zahraniční pomoci s aktivitami a politikami Unie a zároveň o geografickou vyváženost a efektivnost rozvojové spolupráce EU. Podílí se na formulaci rozvojové politiky EU s důrazem na vlastní obsahové i teritoriální priority a účastní se programování a realizace finančních nástrojů vnější spolupráce EU.

Významnou událostí podzimu roku 2010 byla oficiální návštěva komisaře, odpovědného za rozvojovou spolupráci, Andrise Piebalgse, v České republice dne 7. října 2010. Komisař se setkal se členy Výboru pro evropské záležitosti a Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, dále s náměstkem ministra zahraničních věcí Tomášem Dubem a se zástupci dalších ministerstev v rámci zasedání Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci i s ředitelem České rozvojové agentury za přítomnosti zástupců neziskového sektoru. Jednání se týkala zejména budoucnosti rozvojové spolupráce EU a výraznějšího zapojení nových členských států do formování a implementace rozvojové pomoci EU, včetně možnosti uplatnění transformačních zkušeností, kterými disponují.

Rozvojová spolupráce financovaná z rozpočtu EU a Evropského rozvojového fondu

Systém vnější spolupráce EU je tvořen sedmi nástroji, financovanými z rozpočtu EU, a Evropským rozvojovým fondem (EDF), který stojí mimo všeobecný rozpočet EU. Nejvýznamnějšími nástroji z hlediska objemu rozvojových programů EU jsou kromě fondu EDF i ostatní tři geograficky zaměřené nástroje – Nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI), Nástroj předvstupní pomoci (IPA) a Nástroj evropského sousedství a partnerství (ENPI). Z hlediska priorit zahraniční politiky je pro Českou republiku významný také tematicky zaměřený Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (EIDHR).

V rámci komitologických výborů k jednotlivým finančním nástrojům se Česká republika účastnila programovacího procesu rozvojové pomoci EU pro jednotlivé partnerské země (schvalování strategických dokumentů, víceletých orientačních programů a ročních akčních plánů). Zároveň bylo v průběhu roku 2010 zahájeno střednědobé hodnocení implementace jednotlivých rozvojových programů během prvních tří let (tzv. mid-term review).

Platby do rozpočtu Unie představují významnou součást české mnohostranné rozvojové pomoci, s tendencí nárůstu v příštích letech. Česká republika, stejně jako další členské státy EU, si započítává proporcionální procentní podíl ze svého členského příspěvku do rozpočtu EU jako oficiální rozvojovou pomoc. V roce 2010 dosáhl tento podíl cca 2,1 mld. Kč.

V oblasti implementace rozvojové spolupráce EU se Česká republika dlouhodobě snaží o posílení účasti českých subjektů na realizaci projektů financovaných z nástrojů vnější spolupráce EU. Za tímto účelem v loňském roce Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v koordinaci s dalšími rezorty a podnikatelskými svazy dále zesilovalo podporu pro české subjekty v projektech EU. Dle předběžných výsledků průzkumu Českého fóra pro rozvojovou spolupráci – FoRS – získaly v roce 2010 české nevládní organizace (členové FoRS) z prostředků finančních nástrojů vnější spolupráce EU granty na realizaci rozvojových projektů v celkové výši 100 mil. Kč.

Také české podnikatelské subjekty se v rostoucí míře zapojují do realizace rozvojových projektů financovaných z nástrojů EU. Míra jejich úspěšnosti v příslušných výběrových řízeních zatím plně neodpovídá kapacitám České republiky a schopnostem českých subjektů v oblasti relevantních oborů průmyslu, služeb a výzkumu.

Závěrem roku 2010 Evropská komise vyhlásila široký konzultační proces k revizi a hodnocení stávajících nástrojů a forem vnější pomoci v rámci přípravy nového finančního rámce EU po roce 2013, do kterého Česká republika rovněž přispěla svým stanoviskem.

Zapojení do rozvojových aktivit v rámci OECD

Výbor pro rozvojovou pomoc (DAC)

Výbor OECD pro rozvojovou pomoc (Development Assistance Committee - DAC) sdružuje nejvyspělejší země světa – dárce rozvojové pomoci – a je považován za hlavní mezinárodní fórum pro koordinaci rozvojové spolupráce. Výbor sleduje širší globální souvislosti rozvoje, zajišťuje soudržnost pravidel a přináší strategické a statistické vstupy k tvorbě a implementaci pravidel rozvojové spolupráce a její efektivnosti. DAC během uplynulého roku pomáhal sledovat a vyhodnocovat dopady finanční a hospodářské krize.

Česká republika se v průběhu roku 2010 rovněž aktivně podílela na činnosti některých pracovních skupin OECD/DAC, kde se mj. soustředila na zdokonalení systému vykazování aktivit, směřujících k naplňování cílů Rio úmluv (CBD, UNCCD, UNFCCC), a přípravu 4. fóra na vysoké úrovni pro efektivnost rozvojové pomoci (The Fourth High Level Forum on Aid Effectiveness) v rámci Pracovní skupiny pro efektivnost rozvojové pomoci.

Česká republika také podporuje spolupráci OECD/DAC s dalšími mezinárodními organizacemi, jako je Světová banka, Mezinárodní měnový

fond, OSN a její orgány a regionální rozvojové banky. Tyto organizace mají totiž širší členskou základnu nežli OECD, která zahrnuje také rozvojové země, jejichž úhel pohledu a perspektiva jsou v oblasti rozvojové pomoci nesmírně důležité, zejména pokud jde o měření výstupů a přístup k datům.

Důležitou roli v rámci OECD hrál i v r. 2010 tzv. „Development Cluster“, ve kterém kromě DAC hraje významnou roli také Rozvojové centrum OECD, Club du Sahel, Africa Partnership Forum Support Unit, Partnership for Democratic Governance a Centre for Co-operation with Non-members OECD. Česká republika se mj. aktivně účastnila diskusí na téma posunu paradigmatu od „pomoci“ směrem k poněkud širšímu „rozvoji“, včetně definice nového konceptu „ODA+“, který by zahrnoval kromě současné ODA také další rozvojové působící zdroje, například půjčky, remittance nebo soukromé investice. Dále šlo zejména o podporu růstu v chudých a labilních státech, o dobré vládnutí, o „rozvojové cíle II. generace“ a o řadu dalších témat, o kterých se v rámci DAC povedou diskuse také v průběhu příštích let.

Česká republika zůstává zatím v rámci DAC pozorovatelskou zemí.

Z historických důvodů je ze 34 zemí OECD členem DAC pouze 23 zemí plus Evropská unie. Ministerstvo zahraničních věcí ČR se však do činnosti DAC zapojuje a aktivně využívá například statistik OECD/DAC, dále metodologie i výsledků Peer Review. V roce 2010 Česká republika přispěla OECD formou účelově vázaných příspěvků v objemu 2,7 mil. Kč na technickou spolupráci.

Rozvojové centrum (DEV)

Rozvojové centrum OECD (Development Centre - DEV) zůstává hlavní platformou pro spolupráci. Komparativní analýzy a neformální diskuse rozvojových otázek mezi členy OECD a ostatními zeměmi. DEV funguje jako „rozvojový think-tank“, který mj. zpracovává ekonomické analýzy a projekce, a to vše, na rozdíl od DAC, za přímé účasti rozvojových zemí.

Vlajkovými publikacemi DEV byly v roce 2010 „Latin American Economic Outlook 2010“ a „Global Development Outlook“, které vznikly ve spolupráci s ostatními direktoráty OECD. Rozvojové centrum vydalo, v rámci série nazvané „Perspectives on Global Development“, v červnu 2010 také klíčovou publikaci pod názvem „Shifting Wealth“, na jejímž vzniku se podílela také Česká republika.

Mezinárodní finanční instituce

Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA)

Mezinárodní asociace pro rozvoj patří do skupiny Světové banky. Byla založena

v roce 1960 a jejím hlavním posláním je poskytovat pomoc nejchudším rozvojovým zemím v oblastech, jako je vzdělávání, zdravotní péče, přístup k pitné vodě, sociální síť, boj proti šíření

HIV/AIDS, apod. Čerpat prostředky z jejich zdrojů může v současné době 79 zemí, jejichž HNP na obyvatele nepřesáhl v roce 2009 hranici 1135 USD. Česká republika je donorskou

zemí od roku 1990. V roce 2010 Česká republika uhradila druhou splátku ve výši 107 mil. Kč. I v roce 2010 pokračovala IDA ve svém úsilí o zmírnění důsledků světové finanční a ekonomické krize v rozvojových zemích.

Iniciativa k multilaterálnímu oddlužení rozvojových zemí (MDRI)

Cílem MDRI, která byla založena v roce 2006, je stoprocentní odpuštění dluhů vůči Mezinárodní asociaci pro rozvoj vybraným rozvojovým zemím. Na finanční roky 2007 – 2019 byl schválen vládou České republiky bezvýhradný závazek ve výši 110,7 mil. Kč a na finanční roky 2020 – 2044 podmíněný závazek ve výši 279 mil. Kč. V roce 2010 byla uhrazena čtvrtá splátka ve výši 5,9 mil. Kč.

Globální fond pro životní prostředí (GEF)

GEF (Global Environment Facility) je spravován Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj (IBRD), která je

také součástí skupiny Světové banky. Financování aktivit GEF je zajištěno svěrečnickým fondem GEF. Finanční období je vždy čtyřleté, v současnosti probíhá období GEF-5 (od 1. července 2010 do 30. června 2014). V roce 2010 byl uhrazen příspěvek do GEF-5 ve výši 116,9 mil. Kč.

Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)

Stanovy Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj byly vytvořeny na konferenci v Bretton Woods v roce 1944 a v roce 1946. IBRD usiluje o snižování chudoby v zemích se středními příjmy a v úvěruschopných chudších zemích prostřednictvím půjček, garancí a další pomoci včetně analytických a poradních služeb ve prospěch udržitelného rozvoje.

Každoročně se provádí přepočet hodnoty splacené korunové části kapitálového vkladu České republiky v IBRD podle pohybu CZK vůči USD tak, aby hodnota v USD zůstala beze změny. Vzhledem k vývoji kurzu byla v roce 2010 uhrazena IBRD částka 97,8 mil. Kč.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)

EBRD byla založena v roce 1991 na pomoc transformujícím se zemím střední a východní Evropy a Střední Asie při přechodu k tržnímu hospodářství.

Česká republika koncem roku 2007 jako první a dosud jediná země graduovala z operací Evropské banky pro obnovu a rozvoj EBRD a oficiálně se zařadila mezi státy s vyspělou ekonomikou a stala se v rámci EBRD zemí, která úspěšně participuje na řadě projektů. Česká republika si vybudovala respektované vedoucí postavení mezi novými členskými státy EU a získala pověst aktivního partnera, a to mj. v důsledku načasování svého vstupu do Fondu zemí západního Balkánu v roce 2006 a také založením vlastního Českého fondu technické asistence.

V roce 2010 banka pokračovala ve velmi rozsáhlé aktivitě, objem aktivit dosáhl 9 mld. euro a byl o 11 % vyšší než v roce 2009 a nejvyšší v historii. Z intenzivní aktivity profitovaly všechny dílčí trhy regionu EBRD. V roce 2010 Česká republika přispěla na aktivity EBRD částkou 252,4 mil. Kč.

Další mezinárodní organizace

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

Mezivládní organizace IOM byla založena v roce 1951 a zaměřuje se na řešení problémů spojených s migrací, včetně pomoci uprchlíkům.

V České republice působí od roku 1998 zejména v oblastech dobrovolných návratů a reintegrace, pracovní migrace, prevence a potírání obchodu s lidmi, budování kapacit v migračním managementu a integrace cizinců v České republice.

Česká republika v roce 2010 poskytla IOM povinný příspěvek ve výši 2 mil. Kč a dále příspěvek ve výši 5 mil. Kč na humanitární pomoc po záplavách v Pákistánu.

Transparentnost zahraniční rozvojové spolupráce České republiky

Transparentnost zahraniční rozvojové spolupráce přispívá k dosahování žádoucích výsledků rozvojové pomoci a je důležitá i pro získávání a udržení podpory veřejnosti v dárcovských zemích. V prosinci roku 2010 přijala Rada EU závěry k transparentnosti pomoci⁶, ve kterých se EU a její členské státy zavázaly ke zveřejňování informací o objemu a směřování své bilaterální rozvojové spolupráce a k budování systémů vzájemné odpovědnosti s partnerskými zeměmi. Principy transparentnosti rozvojové spolupráce a vzájemné odpovědnosti jejích aktérů jsou zakotveny rovněž v Pařížské deklaraci k efektivnosti pomoci a v Akčním programu z Accry.

⁶ EU Council Conclusions on Mutual Accountability and Transparency (9.12.2010).

Česká rozvojová politika je transparentní, je otevřena veřejné diskusi, která zahrnuje další státní instituce, nestátní neziskové organizace, podnikatelskou sféru, akademickou obec a další zainteresované subjekty. Průběžnou informovaností veřejnosti o záměrech, projektech a výsledcích rozvojové spolupráce se Česká republika snaží

napomáhat ke zvýšení všeobecné podpory rozvojové spolupráce.

Transparentnost české rozvojové spolupráce ocenila mj. letošní zpráva evropských neziskových organizací Aid Watch (<http://aidwatch.concordeurope.org>), podle níž se v roce 2010 Česká republika umístila na 6. místě z 25 donorů EU v transparentním informování.

Mezi konkrétní opatření, která mají přispět k efektivnější a transparentnější realizaci zahraniční rozvojové spolupráce, patří:

- přijetí zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci, který zakotvuje definice rozvojové spolupráce i humanitární pomoci a stanovuje působnost ústředních orgánů státní správy v zahraniční rozvojové spolupráci; současně stanovuje některá specifická pravidla pro efektivnější čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu na různé formy rozvojové spolupráce a humanitární pomoci;
- schválení Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010 – 2017, která stanovuje teritoriální a sektorové priority zahraniční rozvojové spolupráce a zasazuje ji do globálního kontextu;
- vytvoření Metodiky projektového cyklu, která určuje role jednotlivých aktérů a jednotný postup v přípravě, plánování a řízení projektů zahraniční rozvojové spolupráce;
- ustavení Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci jako mezirezortního koordinačního orgánu, který zahrnuje též zástupce nevládního sektoru a platformy podnikatelů;
- zveřejňování informací o české zahraniční rozvojové spolupráci prostřednictvím webových stránek Ministerstva zahraničních věcí České republiky (www.mzv.cz/rozvoj) a České rozvojové agentury (www.czda.cz), kde jsou k dispozici přijaté strategické a programové dokumenty, informace o záměrech a aktivitách bilaterální i multilaterální rozvojové spolupráce, přehledy o čerpání finančních prostředků v uplynulých letech, informace o humanitární pomoci České republiky poskytované do zahraničí, pravidla pro výběr a realizaci bilaterálních rozvojových projektů, informace o vyhlašovaných výběrových řízeních na projekty, evaluační zprávy k realizovaným bilaterálním rozvojovým projektům i zápisy z jednání Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci.

8

Přílohy

Statistická příloha

Oficiální rozvojová pomoc České republiky (v mil. CZK/USD)

	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	CZK	USD	CZK	USD	CZK	USD	CZK	USD	CZK	USD	CZK	USD
ODA CELKEM	3 235,96	135,13	3 636,88	160,86	3 632,90	178,89	4 245,26	249,21	4 077,43	214,72	4 341,78	227,56
bilaterální ODA	1 541,95	64,39	1 756,72	77,70	1 643,90	80,95	1 995,48	117,14	1 918,70	101,04	1 514,20	79,36
projektová pomoc (infrastruktura a ostatní)	164,04	6,85	175,90	7,78	246,30	12,13	288,74	16,95	253,32	13,34	372,12	19,50
zvláštní programy (obnova a peace-building)	227,74	9,51	282,84	12,51	291,60	14,36	748,52	43,94	512,11	27,29	321,74	16,86
technická spolupráce*	363,75	15,19	442,01	19,55	442,50	21,79	524,34	30,78	485,18	25,55	305,95	16,04
humanitární pomoc	247,61	10,34	216,59	9,58	109,90	5,41	86,71	5,09	84,90	4,41	134,21	7,03
pomoc uprchlíkům v dárcovské zemi	206,90	8,64	178,84	7,91	188,70	9,29	154,00	9,04	304,50	15,79	258,29	13,54
snižování dluhu	229,89	9,60	333,03	14,73	230,10	11,33	20,44	1,20	58,60	3,07	0,00	0,00
administrativní náklady, osvěta a ostatní	102,01	4,26	127,51	5,64	96,90	4,77	172,73	8,71	220,09	11,59	121,89	6,39
multilaterální ODA	1 694,01	70,74	1 880,16	83,16	1 988,80	97,93	2 249,81	132,07	2 158,73	113,68	2 827,59	148,20
podíl bilaterální ODA v procentech	47,7%		48,3%		45,3%		47,0%		47,06%		34,88%	
PODÍL ODA/HND	0,114%		0,120%		0,110%		0,124%		0,120%		0,127%	
Směnný kurz CZK/USD	23,95		22,61		20,31		17,04		18,99		19,08	
BILATERÁLNÍ POMOC DLE TERITORIA												
Subsaharská Afrika	95,55	3,99	129,78	5,74	133,83	6,59	160,81	9,44	182,11	9,59	144,64	7,58
Jižní a střední Asie	237,79	9,93	192,40	8,51	318,02	15,66	827,90	48,60	716,47	37,73	456,24	23,91
Ostatní Asie a Tichomoří	167,87	7,01	206,19	9,12	202,88	9,99	200,84	11,72	285,41	15,03	197,39	10,35
Blízký východ a severní Afrika	229,65	9,59	403,34	17,84	86,11	4,24	144,80	8,50	92,10	4,85	66,66	3,49
Latinská Amerika a Karibik	51,49	2,15	57,88	2,56	65,59	3,23	71,21	4,18	78,24	4,12	106,47	5,58
Evropa	407,10	17,00	430,48	19,04	429,92	21,17	395,21	23,20	537,97	28,33	402,35	21,09
Nespecifikované	352,50	14,72	336,65	14,89	407,58	20,07	194,71	11,43	26,40	1,39	140,46	7,36
celkem	1 541,95	64,39	1 756,72	77,70	1 643,93	80,95	1 995,48	117,14	1 918,70	101,04	1 514,20	79,36
BILATERÁLNÍ POMOC DLE PŘÍJMU												
Nejméně rozvinuté země (LDCs)	123,09	5,14	224,73	9,94	357,22	17,59	892,63	52,40	740,59	39,00	466,59	24,46
Málo rozvinuté země	290,24	12,12	202,35	8,95	245,12	12,07	274,26	16,10	119,82	6,31	131,90	6,91
Země s nižším středním příjmem	733,98	30,65	817,54	36,16	594,21	29,26	551,93	32,40	730,72	38,48	586,19	30,72
Země s vyšším středním příjmem	22,75	0,95	44,09	1,95	50,77	2,50	52,81	3,10	225,22	11,86	182,16	9,55
Země s vysokým příjmem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nespecifikované	371,90	15,53	468,01	20,70	396,62	19,53	223,85	12,70	102,35	5,39	147,36	7,72
celkem	1 541,95	64,39	1 756,72	77,70	1 643,93	80,95	1 995,48	117,14	1 918,70	101,04	1 514,20	79,36
BILATERÁLNÍ POMOC DLE SEKTORU												
Vzdělávání, zdraví a obyvatelstvo	169,54	7,08	210,26	9,30	227,86	11,22	250,07	14,68	271,93	14,32	381,19	19,98
Ostatní sociální infrastruktura**	348,43	14,55	451,73	19,98	455,10	22,41	959,75	56,34	697,10	36,71	384,10	20,13
Ekonomická infrastruktura	32,09	1,34	40,02	1,77	57,67	2,84	141,05	8,28	87,16	4,59	51,83	2,72
Výrobní průmysl	86,21	3,60	100,61	4,45	133,42	6,57	161,15	9,46	154,76	8,15	145,18	7,61
Multisektorová pomoc	133,62	5,58	115,53	5,11	106,41	5,24	49,57	2,91	45,76	2,41	41,43	2,17
Programová pomoc	4,07	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,57	0,03	7,00	0,37
Snižování dluhu	229,89	9,60	333,03	14,73	230,09	11,33	20,44	1,20	58,60	3,07	0,00	0,00
Humanitární pomoc	450,44	18,81	395,43	17,49	109,87	5,41	86,71	5,09	84,90	4,41	134,21	7,03
Nespecifikované***	87,65	3,66	110,11	4,87	323,51	15,93	326,74	19,18	517,92	27,35	369,26	19,35
celkem	1 541,95	64,39	1 756,72	77,70	1 643,93	80,95	1 995,48	117,14	1 918,70	101,04	1 514,20	79,36
MULTILATERÁLNÍ POMOC DLE ORGANIZACE												
OSN	106,56	4,45	118,47	5,24	141,98	6,99	153,83	9,03	234,30	12,34	119,58	6,27
Evropské společenství	1 478,01	61,72	1 554,14	68,74	1 676,83	82,57	1 941,14	113,95	1 791,10	94,32	2 102,78	110,21
Skupina Světové banky	58,91	2,46	84,11	3,72	83,00	4,09	89,77	5,27	125,52	6,61	210,72	11,04
Regionální rozvojové banky	0,00	0,00	0,00	0,00	66,41	3,27	53,32	3,13	0,00	0,00	252,40	13,23
Ostatní	50,53	2,11	123,45	5,46	20,51	1,01	11,75	0,69	7,80	0,41	142,11	7,45
celkem	1 694,01	70,74	1 880,16	83,16	1 988,82	97,93	2 249,81	132,07	2 158,72	113,68	2 827,59	148,20

* zahrnuje také stipendia

** zahrnuje státní správu a občanskou společnost

*** zahrnuje také administrativní náklady

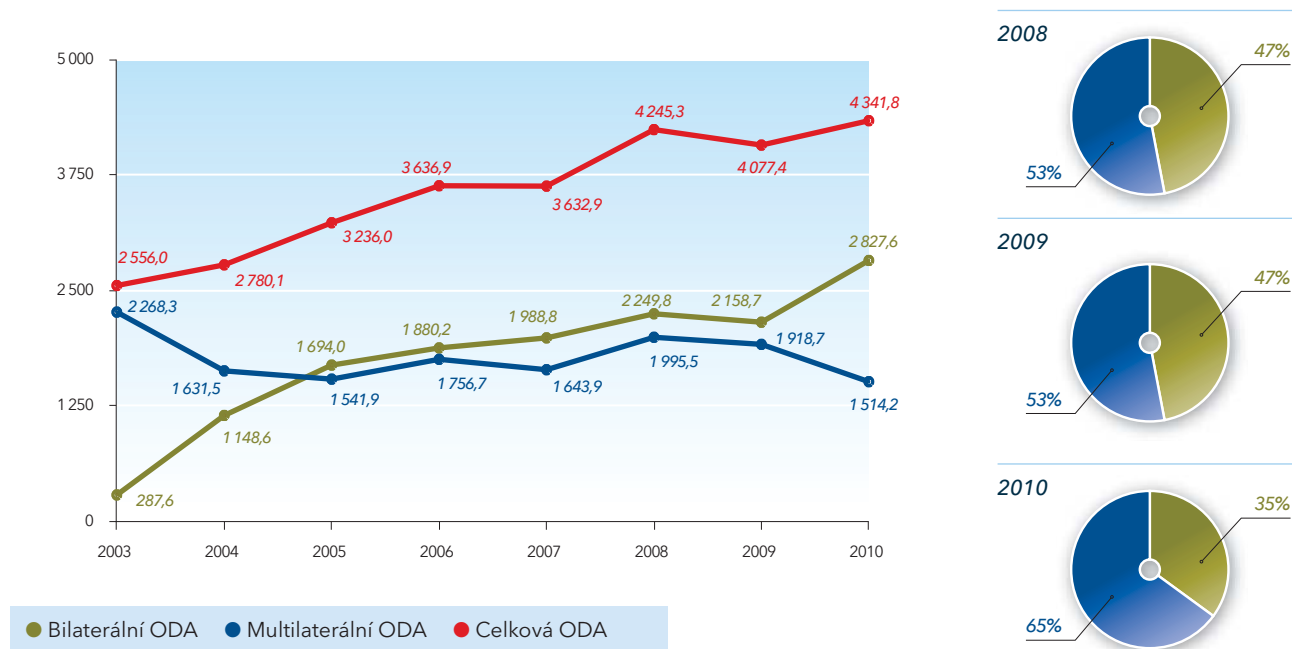
10 největších příjemců české pomoci v jednotlivých letech (v mil. USD)

2005			2006		2007		2008		2009		2010	
pořadí	země	USD	země	USD	země	USD	země	USD	země	USD	země	USD
1	Irák	8,13	Irák	11,80	Afghánistán	10,62	Afghánistán	42,10	Mongolsko	6,80	Afghánistán	13,26
2	Srbsko a Černá Hora	6,89	Srbsko	6,00	Srbsko	9,40	Srbsko	7,80	Gruzie	5,60	Mongolsko	6,76
3	Ukrajina	4,62	Afghánistán	4,20	Mongolsko	4,04	Mongolsko	6,00	Ukrajina	5,00	Moldavsko	3,97
4	Pákistán	3,70	Indonésie	3,28	Vietnam	3,04	Palestina	4,70	Bosna a Hercegovina	5,00	Gruzie	3,89
5	Mongolsko	3,04	Mongolsko	2,72	Bosna a Hercegovina	2,61	Vietnam	3,90	Afghánistán	4,60	Srbsko	3,58
6	Afghánistán	1,96	Ukrajina	2,69	Moldavsko	2,41	Bosna a Hercegovina	3,30	Srbsko	4,50	Kosovo	3,52
7	Vietnam	1,42	Bosna a Hercegovina	2,13	Ukrajina	2,30	Ukrajina	3,20	Vietnam	3,60	Bosna a Hercegovina	3,10
8	Bosna a Hercegovina	1,34	Vietnam	1,91	Indonésie	1,84	Moldavsko	2,90	Kosovo	3,40	Ukrajina	3,01
9	Indie	1,31	Bělorusko	1,71	Angola	1,47	Gruzie	2,20	Moldavsko	3,10	Haiti	2,77
10	Čína	1,30	Egypt	1,35	Bělorusko	1,45	Angola	1,90	Kambodža	2,80	Vietnam	2,36

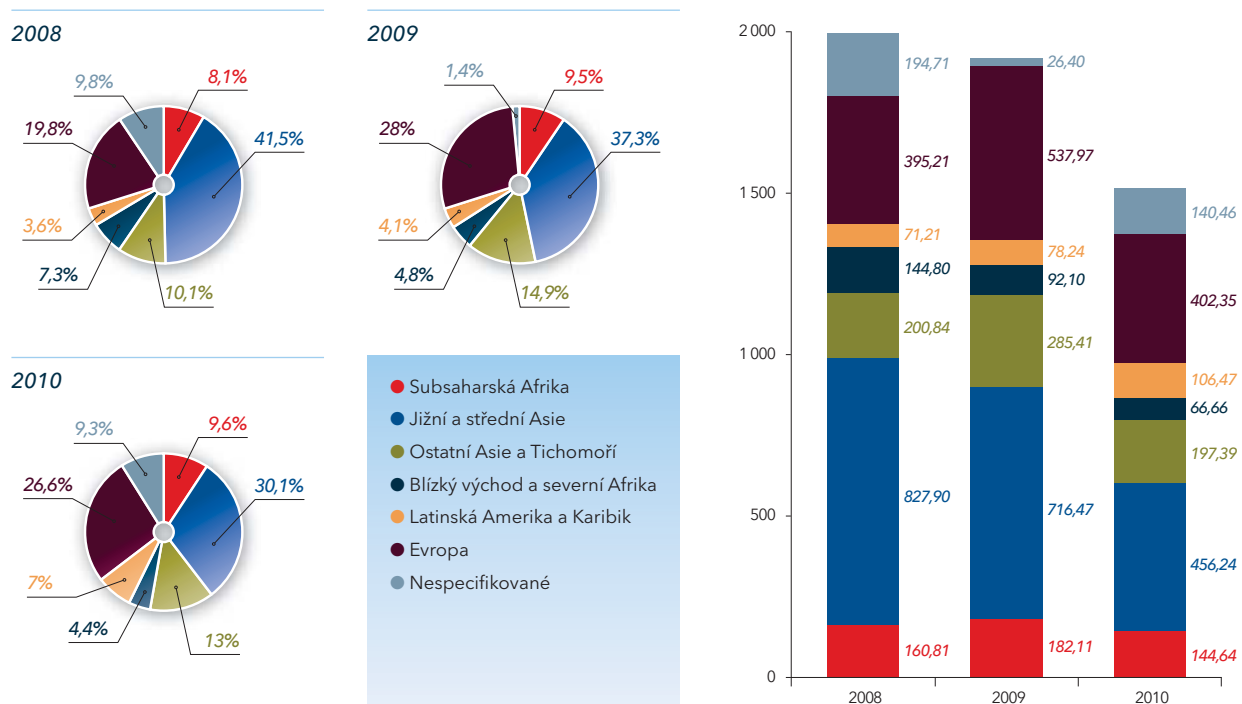
Podíl ODA/HND ČR v letech 2003 - 2010

Vývoj celkové ODA ČR v období 2003 - 2010 (v mil. Kč)

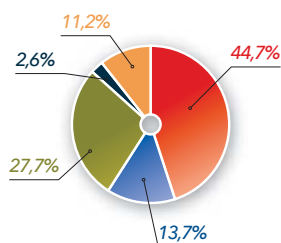

Teritoriální struktura bilaterální ODA ČR v letech 2008 - 2010 (v mil. Kč)

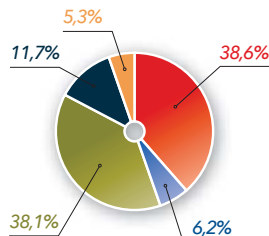

Bilaterální ODA ČR dle příjmu partnerských zemí v letech 2008 - 2010 (v mil. Kč)

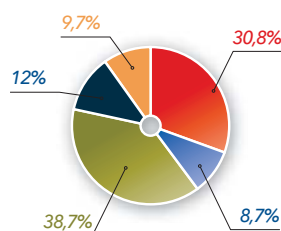
2008

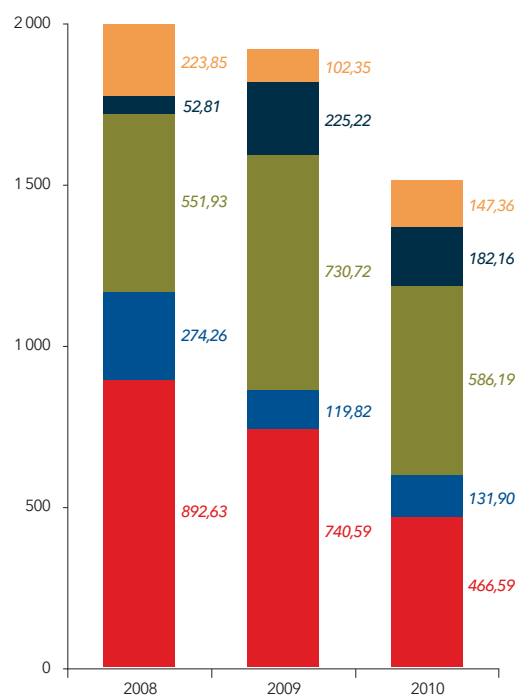
2009

2010

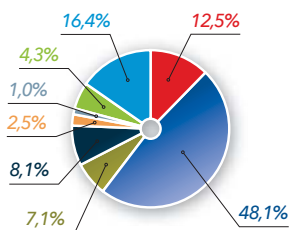

- Nejméně rozvinuté země (LDCs)
- Málo rozvinuté země
- Země s nižším středním příjmem
- Země s vyšším středním příjmem
- Nespecifikované

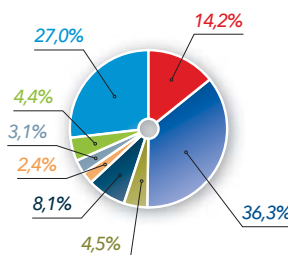

Sektorová struktura bilaterální ODA ČR v letech 2008 - 2010 (v mil. Kč)

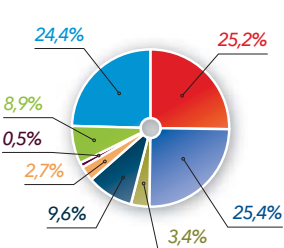
2008

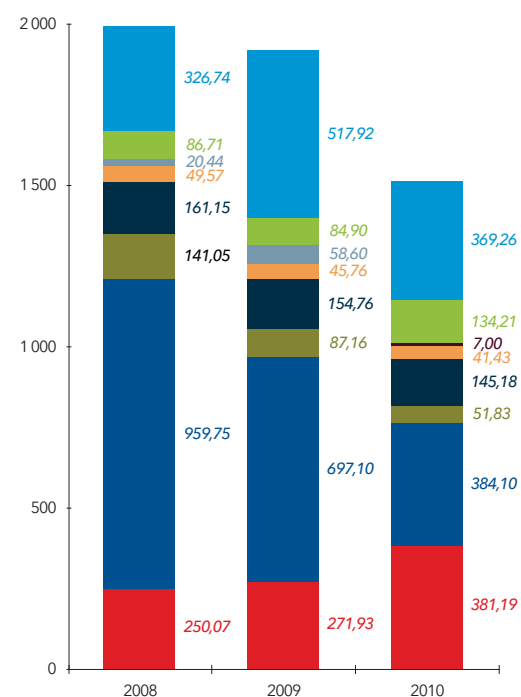
2009

2010

- Vzdělávání, zdraví a obyvatelstvo
- Ostatní sociální infrastruktura
- Ekonomická infrastruktura
- Výrobní průmysl
- Multisektorová pomoc
- Programová pomoc
- Snížení dluhu
- Humanitární pomoc
- Nespecifikované

Seznam zkratek

AKT/ACP	Afrika, Karibská oblast a Tichomoří	HDI	Index lidského rozvoje (Human Development Index)	PRT	Provinciální rekonstrukční tým (Provincial Reconstruction Team)
CARICOM	Karibská komunita (Caribbean Community)	HND	Hrubý národní důchod	QIP	Projekty rychlého dopadu (Quick Impact Projects)
CERF	Centrální fond rychlé reakce (Central Emergency Response Fund)	HP	Humanitární pomoc	SNS	Společenství nezávislých států
CPI	Index vnímání korupce (Corruption Perception's Index)	IAEA	Mezinárodní agentura pro atomovou energii (International Atomic Energy Agency)	UMIC	Země s vyšším středním příjmem (Upper Middle Income Countries and Territories)
ČEB	Česká exportní banka	IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (International Bank for Reconstruction and Development)	UN-HABITAT	Program OSN pro lidská sídla (The United Nations Human Settlements Programme)
ČR	Česká republika	ICRC	Mezinárodní výbor Červeného kříže (International Committee of the Red Cross)	UNDP	Program OSN pro rozvoj (United Nations Development Programme)
ČRA	Česká rozvojová agentura	IDA	Mezinárodní asociace pro rozvoj (International Development Association)	UNDPKO	Mírové operace OSN (United Nations Department for Peacekeeping Operations)
DAC	Výbor OECD pro rozvojovou pomoc (Development Assistance Committee)	ILO	Mezinárodní organizace práce (International Labour Organization)	UNEP	Program OSN pro životní prostředí (United Nations Environment Programme)
DCI	Nástroj pro rozvojovou spolupráci (Development Cooperation Instrument)	IOM	Mezinárodní organizace pro migraci (International Organization for Migration)	UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
DDA	Rozvojový program z Dauhá (Doha Development Agenda)	IPA	Nástroje pro předvstupní pomoc (Instruments for Pre-Accession Assistance)	UNFCCC	Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (United Nations Framework Convention on Climate Change)
DEV OECD	Rozvojové centrum OECD (Development Centre OECD)	ISAF	Mezinárodní bezpečnostní podpůrné síly v Afghánistánu (International Security Assistance Force)	UNFPA	Populační fond OSN (United Nations Population Fund)
DIP ECHO	Programy prevence katastrof (Disaster Preparedness ECHO)	ISDR	Mezinárodní strategie OSN na snižování rizik katastrof (International Strategy for Disaster Reduction)	UNHCR	Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (United Nations High Commissioner for Refugees)
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj (European Bank for Reconstruction and Development)	LDCs	Nejméně rozvinuté země (Least Developed Countries)	UNICEF	Dětský fond OSN (United Nations International Children's Fund)
EDF	Evropský rozvojový fond (European Development Fund)	LMIC	Země s nižším středním příjmem (Lower Middle Income Countries and Territories)	UNIDO	Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (United Nations Industrial Development Organization)
EGAP	Exportní a garanční pojišťovací společnost	MDGs	Rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals)	UNOCHA	Kancelář OSN pro humanitární záležitosti (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)
ECHO	Generální ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc a civilní ochranu (Directorate General for Humanitarian Aid)	MDRI	Iniciativa na multilaterální oddlužení rozvojových zemí (Multilateral Debt Relief Initiative)	UNODA	Kancelář OSN pro záležitosti odzbrojení (UNODA - Office for Disarmament Affairs)
EIB	Evropská investiční banka (European Investment Bank)	MMF	Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund)	UNRWA	Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees)
EIDHR	Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (European Instrument for Democracy and Human Rights)	NNO /NGO	Nevládní nezisková organizace (Non-governmental organization)	UNV	Organizace OSN pro dobrovolníky (United Nations Volunteers)
ENPI	Nástroj pro evropské sousedství a partnerství (European Neighbourhood and Partnership Instrument)	ODA	Oficiální rozvojová pomoc (Official Development Assistance)	USD	americký dolar (United States Dollar)
ERF	Evropský rozvojový fond (European Development Fund)	OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)	WB	Světová banka (World Bank)
EU	Evropská unie (European Union)	OLIC	Další země s nízkým příjmem (Other Low Income Countries)	WFP	Světový potravinový program (World Food Programme)
EULEX	Mise Evropské unie k prosazování práva v Kosovu (European Union Rule of Law Mission in Kosovo)	OSN	Organizace spojených národů (United Nations)	WHO	Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)
FAO	Organizace OSN pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organization)	PCD	Koherence politik pro rozvoj (Policy Coherence for Development)	WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)
FoRS	České fórum pro rozvojovou spolupráci	PPP	Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership)	ZRS	Zahraniční rozvojová spolupráce
GEF	Globální fond pro životní prostředí Světové banky (Global Environment Facility)	PRSP	Strategický dokument pro omezování chudoby (Poverty Reduction Strategy Paper)		
GHD	platforma Dobré humanitární dárcovství (Good Humanitarian Donorship)				
GRV	Globální rozvojové vzdělávání				

Seznam stránek s tematikou rozvojové spolupráce

Obecné informace o zahraniční rozvojové spolupráci ČR a projektech

www.mzv.cz/rozvoj	Ministerstvo zahraničních věcí ČR
www.czda.cz	Česká rozvojová agentura
www.rozvojovka.cz	Stránky věnované rozvojové tematice a globálním problémům
www.varianty.cz	Portál o interkulturním a rozvojovém vzdělávání
www.mzv.cz/prtlogar	Provinční rekonstrukční tým ČR v Lógaru – Afghánistán

Platformy nevládních organizací, podnikatelských subjektů a dalších aktérů české rozvojové pomoci

www.fors.cz	České fórum pro rozvojovou spolupráci
www.ceskoprotichudobe.cz	Česko proti chudobě
www.ppzrs.cz	Platforma podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci

Důležité informace o rozvojové spolupráci a humanitární pomoci Evropské unie

europa.eu	Portál EU
ec.europa.eu/development/index_en.cfm	Stránky EU věnované rozvojové spolupráci
ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm	EuropeAid (součást Evropské komise)
ec.europa.eu/development/aboutgen_en.cfm	Generální ředitelství pro rozvoj (DG Development)
ec.europa.eu/echo	Generální ředitelství pro humanitární záležitosti (DG ECHO)

Hlavní mezinárodní rozvojové a jiné organizace

www.un.org/esa	Stránky OSN věnované ekonomickému a sociálnímu rozvoji
www.un.org/millenniumgoals	Stránky OSN věnované Rozvojovým cílům tisíciletí
www.undp.org	Stránky Rozvojového programu OSN (UNDP)
ochaonline.un.org	Úřad OSN pro koordinaci humanitární pomoci (OCHA)
www.oecd.org/dac	Výbor pro rozvojovou spolupráci OECD (DAC)
europeandcis.undp.org	Regionální centrum UNDP pro Evropu a SNS v Bratislavě
www.worldbank.org	Světová banka (WB)
www.imf.org	Mezinárodní měnový fond (IMF)

Tiráž

Šíření a kopírování textů je možné jen s uvedením zdroje.

Texty: Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci Ministerstva zahraničních věcí České republiky ve spolupráci s Českou rozvojovou agenturou a Odborem lidských práv a transformační politiky Ministerstva zahraničních věcí České republiky

Grafická úprava: Libor Kačaba, Altair Grafické Studio

DTP a zajištění tisku: Altair Grafické Studio

Náklad: 1000 výtisků

ISBN: 978-80-7441-004-8

Praha, 2011

Seznam autorů fotografií

ADRA (str. 44)	Andrea Kulhavá (str. 42)
Arcidiecézní charita (str. 44)	Ministerstvo zahraničních věcí ČR (str. 1, 13, 20)
Josef Brož (str. 47)	Vlasta Mlejnecká (str. 37)
Jan Černík (str. 30)	Filip Moravec (str. 41)
Michal Černý – Geomin družstvo (str. 38)	Martin Náprstek (str. 36, 45, 52)
Aleš Fojtík (titulní strana)	Zbyněk Noha (str. 4)
Hana Geroldová (str. 27, 28, 43)	Ivana Pejič Povolná (str. 32)
Kristýna Greplová (str. 29, zadní strana)	Zbyněk Peška (str. 24)
Daniel Hlaváč (str. 48)	Petra Picková (str. 33)
Radovan Chládek (str. 7)	Magdalena Pokludová (str. 47)
David Jarkulisch (str. 35)	Martin Polák – Dekonta, a.s. (str. 26)
Damir Kasum (str. 25)	Lenka Sobotová (str. 53)
Monika Kazdová (str. 33)	Daniel Volf (str. 51)
Jiří Knitl (str. 22, 23, 31)	

© Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

www.mzv.cz/rozvoj

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Publikaci zpracovalo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v roce 2011.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1
www.mzv.cz/rozvoj